

DESCOPERIREA MONETARĂ DE LA OBOROCENI (R. PAȘCANI, REG. IAȘI) ȘI IMPORTANȚA SA ISTORICĂ

Materialul numismatic a fost considerat, în general, ca un izvor istoric de primă importanță, deși valorificarea sa în acest sens este încă departe de a fi satisfăcătoare. Încercările făcute, mai ales în ultima vreme, își au meritele lor incontestabile prin faptul că au strâns și publicat materialul numismatic, făcându-l astfel cunoscut cercetătorilor. Totuși, unii specialiști, istorici sau arheologi, privesc încă cu destulă rezervă încercările în direcția utilizării descoperirilor monetare, în scopul lămuririi anumitor evenimente istorice¹. Evident că o parte din rezerve ar putea fi întemeiate, ceea ce nu înseamnă însă renunțarea la aceste categorii de izvoare. Scepticismul cu care mai sînt privite încă încercările numismatice își are originea în sursa de informare nu totdeauna exactă în ceea ce privește condițiile de găsimă a materialului respectiv, ceea ce duce, în mod firesc, la interpretare deficientă.

Toate aceste neajunsuri, după părerea noastră, provin din lipsa unei concepții mai largi și bine fundamentate asupra categoriei pe care o formează izvoarele numismatice. În aceasta constă, după noi, „criza” prin care trece actualmente disciplina numismatică din punctul de vedere pe care-l urmărim aici.

Cercetările în domeniul numismaticii antice nu pot fi limitate exclusiv la strîngerea și publicarea unui anumit material (deși acest fapt este necesar), ci, totodată, ele trebuie să-și aducă contribuția la o justă cunoaștere și înțelegere a vieții desfășurate cîndva, fie în cadrul lumii sclavagiste, fie dincolo de hotarele ei. Acest ultim aspect este deosebit de interesant, atît pentru istoria veche a țării noastre, cît și pentru alte regiuni în situații similare, deoarece o parte a triburilor daco-getice, îndeosebi acelea care au locuit în regiunile din vecinătatea de nord-est și de est a Carpaților Orientali, n-au intrat decît rareori în

¹ Boris Gerov, *Die gotische Invasion in Mösien und Thracien unter Decius im Lichte der Hortfunde*, in *Acta antiqua Philippopolitana Studia historica et philologica*, Sofia, 1963, p. 127 și urm.

cîmpul înregistrării istorice din partea autorilor antici, și atunci în mod cu totul incidental și vag. Acolo unde încetează izvoarele scrise, alături de documentarea arheologică, descoperirile monetare, strînse cît mai complet și studiate după anumite criterii, pot contribui și ele într-o anumită măsură la cunoașterea evenimentelor istorice desfășurate în acea regiune. Dacă izvoarele antice au consemnat și păstrat uneori ecoul unor anumite evenimente ce s-au întîmplat și au frămîntat diferitele populații din „barbaricum”, cele mai importante, aș spune cele vitale, se reflectă și în îngropările de tezaure monetare.

Odată definit scopul acestor cercetări, rămîne să precizăm calea pe care trebuie să ne îndreptăm și metoda pe care o socotim cea mai potrivită pentru a atinge obiectivul urmărit.

Pînă nu demult, o descoperire monetară era prezentată prin descrierea simplă a materialului numismatic respectiv, la care se adăuga și numele localității de proveniență, dîndu-se rareori și unele informații suplimentare. De regulă înșă toate aceste date erau puse la îndemînă fie de autorități, fie de particulari. Faza aceasta a înregistrării mecanice a fost depășită, rămînînd de domeniul trecutului.

Actualmente se pune problema stabilirii concepției ce trebuie să stea la baza utilizării acestei categorii de documente. Socotim necesar să se ia poziție în această privință, fiindcă de aici vor decurge o serie întreagă de sarcini, pe care trebuie să și le asume în prealabil cercetătorii din domeniul numismaticii spre a putea atinge obiectivul fixat.

În ceea ce ne privește, considerăm că depozitele sau descoperirile monetare izolate, cu tot aspectul specific pe care-l prezintă, fac parte din *categoriile de descoperiri arheologice* și, împreună cu acestea din urmă, ele constituie documente rămase peste secole, dovezi ale unei viețuiri pe meleagurile pe care s-au găsit. Dacă această încadrare pe care o facem este justă, atunci cercetătorul care operează cu astfel de documente este dator ca, pe lîngă specificul propriu materialului numismatic, să țină seama și să rezolve, în limita posibilităților, probleme și aspecte ce se pun oricărui material arheologic : locul de găsim, cu indicarea punctului, dacă a fost găsit într-o așezare contemporană cu tezaurul, dacă descoperirea este întreagă sau fragmentară, să urmărească împrăștierea de monede, să le identifice sau să le precizeze numeric și pe împărați, să noteze gradul de tocire și să menționeze contextul arheologic în care ele au fost ascunse în pămînt. Așadar, modul în care se operează cu materialul numismatic este similar aceluia cunoscut și materialului arheologic. De asemenea, tot sub influența metodelor de lucru proprii arheologiei, s-a trecut la cartografierea descoperirilor de același fel și din aceeași etapă, iar rezultatele obținute sînt, pe cît se pare, sugestive și promițătoare. Este evident că, operînd cu materialul numismatic, trebuie să ținem seama în primul rînd de caracteristicile sale proprii, iar dacă în procesul de cercetare și interpretare adoptăm din metodele arheologiei acele părți care se potrivesc și materialului nostru, atunci putem ajunge la concluzii interesante și pe care cu greu le-ar putea sugera mai plastic și mai elocvent un alt izvor sau document.

Pe viitor va trebui să ținem seama în încercările noastre de *circulația monetară*, întii în cadrul Imperiului roman și apoi în regiunile din afara acestuia.

Din punct de vedere numismatic, prin cercetările viitoare va trebui să se precizeze caracteristicile unor grupe de provincii, cum ar fi, de exemplu, Illyricum (pentru părțile de răsărit ale imperiului), iar în cadrul lor să fie sesizate nuanțele specifice pentru fiecare provincie în parte; în ceea ce privește circulația monetară, ea va trebui să fie urmărită desigur în desfășurarea sa cronologică, notându-se cu grijă eventualele schimbări ce survin din punct de vedere regional. În cadrul acesta și ținând seama de rezultatele obținute, se va putea trece la interpretarea aceluiași material descoperit la populațiile aflate dincolo de *limes*-ul roman, la diferitele triburi și populații care încep să folosească moneda ca instrument de schimb. Rolul pe care l-a avut moneda romană de circulație universală din această vreme la asemenea populații și implicațiile ei în procesul de diferențiere social-economică, durata, rămânerea ei în circulație constituie doar unele probleme ce vor trebui să fie precizate nuanțat în cuprinsul masei de triburi de la hotarele imperiului.

De aceea, în lucrarea de față vom proceda mai întâi la prezentarea condițiilor de descoperire a tezaurului, a vasului și obiectelor anexe, după care urmează un comentariu de caracter numismatic și istoric, iar la urmă catalogul monedelor.

★

La 11 februarie 1955, cu prilejul defrișării nucetului din Grochila Oboroce- nilor², locuitorii Gh. Apreutesei și Gh. Prodan din satul Marginea (com. Heleşteni, r. Pașcani) au descoperit un vas conținând numeroase monede imperial-romane de argint (fig. 1). Deși vasul a fost spart de către descoperitori și o mare parte din conținutul lui pus în siguranță, totuși, numeroase monede au fost împărțite și altor lucrători de pe șantier.

Prima informație asupra acestei descoperiri a fost ocazionată de faptul că unele monede aparținând acestui tezaur au apărut pe la diverși copii la școlile din satele vecine³. Pe baza acestei informații, la zece zile de la data descoperirii tezaurului, s-a efectuat o cercetare sumară la fața locului, pentru a se stabili condițiile lui de găsimă⁴. Cu acest prilej, s-a început strângerea monedelor împrăști- tate atât în satul Marginea, unde locuiesc cei doi descoperitori, cât și în satele vecine⁵, activitate care s-a continuat ulterior în mai multe etape⁶, soldându-se către sfârșitul aceluiași an cu recuperarea a 734 de monede întregi și una frag- mentară⁷.

² Grochila este un hîrtop de mari proporții, situat la 2 km sud-est de sat, sub panta vestică a dealului denumit Muchia Bobelcii, și e drenat de Pîrlul Țiganului și de Pîrlul Sturzel. Pantele vestice ale acestui hîrtop fiind acoperite de o livadă de nuci, locul a luat denumirea de Nucăria din Grochilă.

³ Descoperirea a fost semnalată de către învățătorul Petru Baltaru din Crivești, care prin elevii școlii respec- tive a obținut două monede din acel tezaur.

⁴ Această primă cercetare s-a efectuat între 21 și 23 februarie 1955, de către N. Zaharia și M. Dinu.

⁵ La interval de 5 zile după descoperire, o parte din monede se aflau deja împrăștiate în satele Heleşteni,

Härmăneasa, Fărcășeni, Crivești și chiar la Bacău, unde au fost duse și către supraveghetorul lucrărilor silvice din Grochilă.

⁶ Cercetările în continuare au fost întreprinse de N. Zaharia și Em. Zaharia.

⁷ Din totalul monedelor recuperate, un număr de 648 de exemplare provin de la cei doi descoperitori din Marginea; 38 de exemplare de la prof. N. Tăzlăuanu, Th. Sohereanu și Petru Guzu din Heleşteni; 13 exemplare de la învățătorii Petru Baltaru, Gh. Dumitriu și N. Boronea din Crivești; 12 exemplare de la învățătorul V. Munteanu din Oboroceeni. Au mai fost predate Muzeului de istorie a Moldovei încă 23 de monede.

De asemenea, de la unul din descoperitori s-a mai recuperat și o fibulă romană de argint (fig. 2), găsită împreună cu monedele în același vas.

Această descoperire a prilejuit și efectuarea unui sondaj⁸, constând dintr-o casetă, săpată pe marginea podișului, pe locul unde s-a găsit tezaurul, și dintr-un șanț, săpat pe muchia podișului, pe latura vestică a hîrtopului denumit Grochilă.

Săparea casetei a permis, prin identificarea amprenteii vasului, întipărită în sol, să se precizeze locul în care, la o adîncime de 0,45 m, acesta a zăcut în poziție normală. Totodată, s-au cules și câteva fragmente ceramice rămase pe loc după distrugerea lui. Pe unele dintre acestea mai aveau încă resturi dintr-o pînză îmbibată cu ceară și cu urme de oxid de cupru.

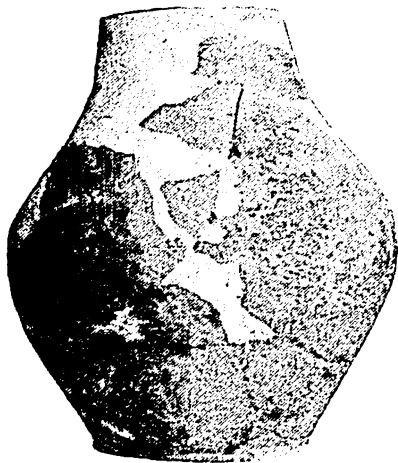

Fig. 1. — Oboroceni. Vas de lut ars, lucrat cu mîna, în care au fost tezaurizate monedele imperial-romane, de argint, din secolele I—II e.n.

În ceea ce privește stratigrafia peretelui nordic al casetei, s-a constatat că sub solul vegetal, gros de 0,05—0,07 m, zăcea o pătură subțire de argile galbene alterate, neatinsă de solificare, suprapunînd la rîndul ei lutul galben ca rocă-suport în care a fost săpată groapa pentru tezaur. Grosimea mică a depunerilor de sol vegetal, slaba zonă de alterare, ca și lipsa unei pături de sol brun, atestă eroziunea activă, demonstrînd totodată atît mica adîncime la care s-a descoperit tezaurul, cît și imposibilitatea determinării pe locul respectiv a nivelului de la baza căruia a fost săpată groapa tezaurului.

La nord de casetă, pe un teren aplatizat, situat sub muchia hîrtopului unde au fost descoperite fragmente ceramice atipice, s-a procedat la săparea unui șanț. În profilul peretelui nordic al acestui șanț s-a constatat o depunere de sol vegetal de culoare negricioasă, în grosime de 0,04—0,07 m, cuprinzînd resturi de vase din secolul al XVIII-lea, precum și lipituri de perete, masate mai cu seamă spre capătul vestic al șanțului. Imediat sub acest sol vegetal zăcea o pătură de depuneri de culoare brună, alcătuită din argile cu tente galbui spre bază, în grosime de 0,35 — 0,45 m. La partea superioară a acestei pături s-au descoperit resturi ceramice lucrate cu mîna din pastă grosieră de culoare brună-cenușie, aparținînd etapei Hlineca I (secolele VII-IX). Printre acestea merită să fie menționate două fragmente de tîpsii, dintre care una cu marginile decorate cu alveole, precum și lipituri de pereți și resturi de vetre, marcînd un nivel de locuire din perioada prefeudală. La baza aceleiași pături s-au descoperit pietre, cărbuni, lipituri de pereți și fragmente ceramice provenind din vase lucrate cu mîna, din pastă fin-nisipoasă cenușie cu fețele brune-roșcate și decorate cu brîuri alveolate, precum și altele lucrate la roată din pastă fin-nisipoasă de culoare cenușie. Ambele aceste categorii ceramice sînt, în parte, analoge celor desco-

⁸ Sondajul a avut loc în condiții grele în ziua de 28 decembrie 1955. Casetă cu dimensiunile de 3,30 × 3,30 m a fost deschisă pe marginea podișului, pe locul descoperirii,

iar șanțul de 10 × 1 m, și orientat vest-est, s-a săpat sub muchia hîrtopului, la 100 m nord de casetă.

perite la Cursești (r. Vaslui) pe locul tezaurului de monede imperial-romane de la începutul secolului al III-lea e.n.⁹.

Pe lângă sondajul amintit, cercetările au fost completate și cu periegeze extinse pe o rază de câțiva kilometri în jurul Grochilei¹⁰, în cadrul înșeuării denumite Poarta Tîrgului Frumos¹¹. Cu această ocazie, în afară de așezarea din Valea Hainei, de la est de Crivești, de unde provin mai de mult două tezaure monetare¹² contemporane cu cel de la Oboroceni, precum și monede izolate sau grupate, găsite în timpul exploatării pietrei de carieră, s-au identificat și alte puncte cu resturi de locuire aparținând de asemenea secolelor II—III e.n., toate concentrate în cuprinsul aceleiași formațiuni morfologice¹³.

Vasul, reconstituit din fragmentele adunate prin cercetările la fața locului și prin sondaj, s-a dovedit a avea forma unui ulcior cu marginea dreaptă și subțiată, cu gîtul strîmt, corpul bombat (fig. 1) și cu pereții mai îngroșați spre partea dinspre fundul prevăzut cu suport inelar scund. Ulciorul acesta este lucrat la roată din pastă fină cretoasă de culoare galben-roșcată și prezintă vagi urme de lustru roșcat pe suprafața aproape total corodată.

Prin forma sa și, într-o oarecare măsură, și prin tehnica pastei, acest ulcior pare să aparțină categoriei ceramice de tip sarmat din secolele II—III e.n., fiind probabil contemporan cu așezarea descoperită prin sondaj în preajma locului în care s-a făcut teaurizarea.

Fibula romană de argint descoperită în interiorul vasului, printre monede, este de tipul „cu balama” (*Scharniereinrichtung*). Acestei piese, care-și păstrează patina caracteristică, îi lipsește balama, ruptă din vechime (fig. 2); din aceeași vreme este rupt și acul, după cum se poate constata prin oxidul de pe suprafețele de ruptură. Corpul semicircular al fibulei este fațetat și decorat înspre portagrafă cu două briuri în relief prevăzute cu creștături. La rîndul ei, portagrafa este de formă trapezoidală și are marginile lungi îndoite pe fața de care se prinde acul. O analogie mai apropiată pentru această piesă o constituie fibula, de același tip, de proveniență necunoscută, aflată în colecția Institutului de arheologie al Academiei din București¹⁴. Se pare că, în afară de fibulă și de monedele de argint, tezaurul nu a mai conținut și alte obiecte. Ținînd seama de mărimea ulciorului în care s-a făcut teaurizarea, este posibil ca acesta să fi conținut un număr mai mare decît 735 de monede, cîte au fost recuperate.

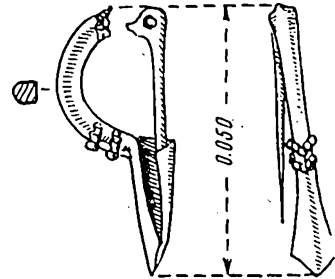

Fig. 2. — Oboroceni. Fibulă de argint romană găsită împreună cu monedele.

⁹ M. Dinu, *Tezaurul de denari imperiali-romani de la Cursești*, comunicare ținută la Sesiunea științifică a Universității „Al. I. Cuza” din Iași în 1955 (manuscris).

¹⁰ Cercetările de suprafață au fost executate de N. Zaharia și Em. Zaharia.

¹¹ Victor Tufescu, *O regiune de vie circulație: Poarta Tîrgului Frumos*, în *BSG*, 1940, p. 329.

¹² Un mic lot dintr-unul din aceste tezaure a fost studiat sumar: vezi D. Tudor, *Tezaurul de denari imperiali-romani de la Muntenești*, în *SCȘ Iași*, III, 3 — 4, 1954 p. 386. Tezaurul în cauză a fost legat de localitatea Costești-Rugi-

noasa, necunoscîndu-se așezarea din Valea Hainei, la 2 km est de Crivești.

¹³ Toate aceste așezări se eșalonează în cuprinsul înșeuării care, traversînd peste Dealul Mare, înlesnește o circulație activă între cîmpia deluroasă a Moldovei și culoarul lung al Siretului, în zona de contact a celor trei subunități naturale: Podișul Moldovei Centrale, Podișul Sucevei și cîmpia depresionară a Moldovei nord-estice.

¹⁴ Dorin Popescu, *Fibeln aus dem Nationalmuseum für Altertumer in București*, în *Dacia*, IX — X, 1941 — 1944, p. 495, fig. 6.

Aproape toate monedele achiziționate erau acoperite cu un strat subțire de ceară, care a produs ușoara lor oxidare, precum și aderența mai multor monede la un loc. Aceleași îmbibări cu ceară se datorește și păstrarea resturilor de pînză, aderate atît pe grupurile de monede, cît și pe fragmentele de ulcior, și care provin din țesături regulate din fire de cînepă, toarse în două grosimi și răsucite uniform¹⁵. Faptul că două din aceste fragmente de țesătură, unul din fire mai groase și altul din fire mai subțiri, s-au găsit alipite printr-un strat de ceară ne determină să presupunem că monedele au fost puse în ulcior după ce în acesta fuseseră în prealabil introduși doi săcușori ceruiți, lucrați din pînză de grosimi diferite.

Descoperirea acestor fragmente de țesătură confirmă ipoteza unor tezaurizări în săcușori de pînză sau de stofă¹⁶, stabilindu-se, totodată, și analogii pentru unele descoperiri de săcușori în cuprinsul mormintelor¹⁷.

★

În comentariul nostru ne vom limita doar la unele aspecte majore sau specifice descoperirii de la Oboroceni, rămînd ca asupra altora, nu mai puțin importante, să revenim cu altă ocazie, într-o monografie ce o avem în pregătire cu privire la descoperirile de monede romane de pe teritoriul Moldovei.

Într-o primă fază de lucru, am procedat la identificarea și clasificarea monedelor aduse, în funcție de loturile recuperate, obținînd următorul tabel:

Tabelul nr. 1

Nr. crt.	Numele împăratului	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	Total
1	Nero (54—68)	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2
2	Galba (68—69)	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3
3	Otho (69)	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
4	Vitellius (69)	—	2	—	—	—	1	—	—	1	1	—	—	—	5
5	Vespasian (69—79)	19	19	23	13	2	1	—	1	1	—	1	—	2	82
6	Titus (79—81)	5	—	1	2	3	1	1	—	—	—	—	—	—	13
7	Domițian (81—96)	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	5
8	Nerva (96—98)	2	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6
9	Traian (98—117)	39	25	18	24	1	2	2	1	—	2	1	—	—	115
10	Hădrian (117—138)	51	36	35	20	2	3	3	2	1	2	1	1	—	157
11	Sabina	2	5	2	2	1	—	1	1	—	—	—	—	—	14
12	Antoninus Pius	18	24	27	25	1	2	3	2	—	2	—	—	—	104
13	Faustina I	22	12	21	7	—	—	1	2	—	—	—	1	—	66
14	Faustina II	7	3	6	2	—	—	—	—	1	—	—	—	1	20
15	Marcus Aurelius	14	19	8	8	4	3	—	—	1	—	—	—	1	58
16	Faustina II	8	4	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	24
17	Lucius Verus	4	5	4	3	1	1	—	—	—	—	—	—	—	18
18	Lucilla	—	1	1	4	—	—	—	1	—	—	1	—	—	8
19	Commodus	6	5	5	1	5	1	—	1	1	—	—	—	—	25
20	Crispina	1	1	1	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	6
21	Didius Iulianus	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
22	Pertinax	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
23	Septimius Severus	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
TOTAL		200	164	162	122	23	17	12	11	7	7	4	2	4	735

Total general monede = 735

¹⁵ Pentru studiul tehnologic al acestor fragmente de pînză, vezi I. Vlad, *Cercelări asupra țesăturii găsite în vasul cu tezaurul de monede imperiale romane de la Oboroceni (r. Pașcani, reg. Iași)*, în prezentul volum.

¹⁶ Bucur Mitrea, *Descoperirea monedărilor de la Sfințești (Teleorman)*, în *Materiale*, I, 1953, p. 510.

¹⁷ A. Alföldi, *Intercisa*, I, în *AH*, 1954, p. 87.

Ținând seama de faptul că descoperitorii, locuind în Oboroceni sau în împrejurimi, au luat din acest tezaur la întâmplare și nu pe alese un număr mai mare sau mai mic de monede, s-ar putea deduce în cazul de față, în mod clar și concludent, felul cum se împrăștie monedele dintr-un tezaur monetar atunci când acestea nu sînt alese de către specialiști sau colecționari amatori. Cu alte cuvinte, s-ar putea urmări cum operează întâmplarea și necesitatea în dispersiunea unui tezaur monetar, în condițiile menționate mai sus.

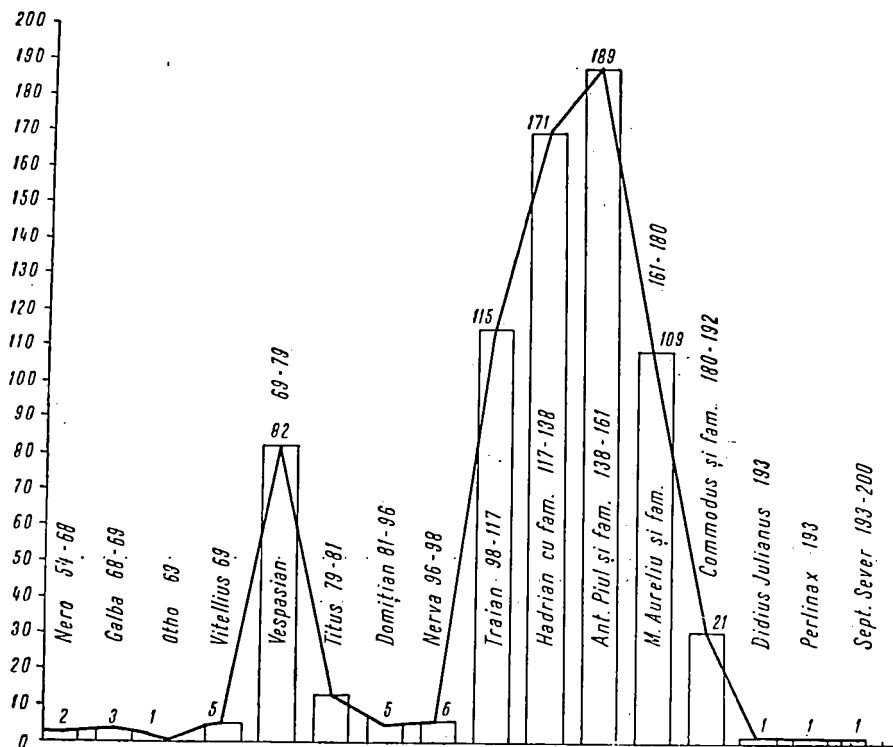

Fig. 3. — Graficul repartizării pe împărați a monedelor din tezaurul de la Oboroceni.

O primă observație, de care ne convinge parcurgerea coloanelor din tabelul de mai sus, este că în loturile mai mari de monede numărul exemplarelor pe împărați reprezintă o anumită proporție, în raport cu numărul total de exemplare ale aceluși împărat, ceea ce ar putea însemna repartizarea în loturi potrivit legilor statisticii matematice obișnuite, simpla întâmplare.

O a doua observație pe care ne îngăduie s-o facem același tabel, avînd însă o rezonanță și implicații mai vaste în domeniul nostru de cercetare, este cu privire la moneda de început și de sfîrșit din fiecare lot. Astfel, reiese cu claritate că în aproape fiecare lot găsim în mod proporțional cu numărul total al monedelor din lotul respectiv cîte o monedă din prima etapă de emisiune din tezaur, precum și cîte una, tot proporțional, din partea lui finală de emisiune. Evident că, atunci cînd este vorba de un singur exemplar de la cîte un împărat, el nu se putea afla decît într-un singur lot. Totuși, reținem observația de mai sus care are o semnificație mai profundă. Ea ne arată cum operează întâmplarea

și necesitatea în cazul împărțirii, fără alegerea monedelor dintr-un tezaur. Aceasta se face potrivit legilor statisticii matematice, care, după cum am amintit mai sus, când sînt exemplare mai numeroase ele se vor distribui proporțional cu numărul exemplarelor din loturi și tot proporțional cu numărul exemplarelor totale ale fiecărui împărat.

Constatarea aceasta pe care noi am făcut-o și cu alte prilejuri menționate în scris în alte lucrări, și în parte sprijiniți pe material inedit, dar notat de noi, are o semnificație mai profundă pentru nevoile noastre numismatice și istorice.

Ne vom rezuma deocamdată să menționăm faptul de ordin mai general, că de regulă cînd un tezaur se împărțește în mai multe loturi, în lotul principal, care conține un număr de circa 50% sau peste 50% din numărul total al monedelor, avem sau putem avea și cea mai veche și cea mai recentă monedă din tezaur. Concluzia aceasta este întărită de o serie întregă de observații privind dispersarea altor tezaure, publicate sau nepublicate, iar importanța ei constă în faptul că, atunci cînd avem de-a face cu fragmente de tezaur în condițiile indicate mai sus, putem opera cu ele aproape la fel ca și cu tezaure întregi.

Desigur că această observație necesită o mai profundă documentare, pentru a se impune și a fi folosită ca o concluzie generală.

Dacă grupăm monedele din tezaurul de la Oboroceni pe împărați, inclusiv cele ale membrilor casei domnitoare, obținem următorul tabel:

Tabelul nr. 2

Distribuția monedelor pe împărați

1. Nero (54—68)	2	0,27 %
2. Galba (68—69)	3	0,40 %
3. Otho (69)	1	0,13 %
4. Vitellius (69)	5	0,68 %
5. Vespasian (69—79)	82	11,16 %
6. Titus (79—81)	13	1,77 %
7. Domițian (81—96)	5	0,68 %
8. Nerva (96—98)	6	0,82 %
9. Traian (98—117)	115	15,64 %
10. Hadrian (cu familia)	171	23,27 %
11. Antoninus Pius (cu fam.)	189	25,71 %
12. M. Aurelius și L. Verus (cu fam.)	109	14,83 %
13. Commodus (cu fam.)	31	4,22 %
14. Didius Iulianus	1	0,13 %
15. Pertinax	1	0,13 %
16. Septimiu Sever	1	0,13 %
Total		735

Din acest tabel reiese că cele mai vechi emisiuni sînt din timpul împăratului Nero (2 exemplare); ele continuă, fiind reprezentate prin cîteva exemplare, cu monedele împăraților Galba, Otho și Vitellius, pentru ca apoi să crească în număr mare în timpul lui Vespasian (82 de exemplare). Ceilalți împărați din dinastia Flaviilor sînt și ei ilustrați printr-un număr de monede, pentru ca după Nerva, începînd cu Traian, numărul exemplarelor să crească vertiginos pînă în vremea lui Antoninus Pius, care împreună cu membrii familiei sale totalizează un număr de 189 de exemplare. Exemplarele din timpul acestui din urmă împărat reprezintă punctul culminant al acumulării monedelor din tezaur. După Antoninus Pius, cele ale urmașilor lui, M. Aurelius, Commodus și ceilalți, vor scădea numeric

din tezaur, pentru a ajunge sub Septimius Sever la un singur exemplar. Denarul acestui din urmă împărat este, de altfel, și cea mai recentă monedă din tezaur (vezi și diagrama).

Din examinarea amănunțită a monedelor consemnate în mod sumar în catalogul de la finele lucrării reiese că în tezaurul de la Oboroceni avem și unele variante la tipurile cunoscute și menționate în BMC¹⁸. În cele ce urmează, vom specifica în ce constă această noutate, cu rezerva că ea este dată numai în raport cu publicația amintită și cu adaosul că unele sînt menționate în aceeași lucrare ca foarte rare. Printre variante, amintim că de la Traian avem patru exemplare nr. 139, pe care este figurat bustul laureat și drapat spre dr., iar nr. 159, 184 și 188 reproduc capul laureat al împăratului spre dr.

De la Hadrian, ca variante, avem monedele descrise sub nr. 236, pe care apare bustul laureat, drapat și cuirasat spre dr., nr. 237, bust spre dr., laureat și drapat pe umărul st., nr. 305, cap laureat spre dr., care este notat în catalogul BMC ca apărînd rar în descoperirile de pînă acum și nr. 339, pe care apare capul laureat st. al împăratului.

De la Antoninus Pius, exemplarul descris sub nr. 568 prezintă bustul laureat și drapat al împăratului, spre dr.; de la Lucius Verus, pe exemplarul descris sub nr. 595, capul laureat al împăratului este spre dr.; Marcus Aurelius apare într-o variantă ce se găsește mai rar; pe moneda descrisă sub nr. 692, constatăm bustul laureat al acestui împărat spre dr. În sfîrșit, Commodus apare pe moneda descrisă sub nr. 724, cu capul laureat spre dr.

Pe baza observațiilor făcute privind gradul de tocire al fiecărei monede în parte descrise în catalog, putem face cîteva constatări de ordin general. Monedele emise de către împărații din a doua jumătate a secolului I e.n. sînt în general mult tocite. Acest fapt se datorește fără îndoială rămîinerii lor un timp mai îndelungat în circulație. Observăm însă că unele monede de la aceiași împărați, precum și de la alții din prima jumătate a secolului al II-lea, sînt mai puțin tocite prin circulație.

Aceste fapte indică rămîinerea majorității monedelor un timp îndelungat în circulația continuă, pe cînd altele, în număr mult mai mic, n-au participat continuu în procesul de circulație, fiind teaurizate încă din prima etapă a emisiunii lor. Între acestea din urmă, amintim exemplarele descrise sub nr. 85 (de la Vespasian), 95 și 96 (Titus), 113 și 114 (Nerva), precum și un număr mai mare de denari de la Traian, menționați sub nr. 118, 120—123, 126—129, 131—134 și 138.

O altă problemă care se pune în legătură cu tezaurul de la Oboroceni este aceea de a ști cărei populații îi poate fi atribuit și ce semnificație poate avea pe plan social-economic. Fără a intra în amănunte, lucru pe care l-am făcut cu alte prilejuri¹⁹ și mai ales asupra căruia vom reveni pe larg discutînd toate implicațiile posibile în lucrarea privind descoperirile monetare romane de pe teritoriul Moldovei, ne mulțumim deocamdată să conchidem că tezaurul a aparținut unui membru al aristocrației gentilice a populației locale geto-daco-carpice.

¹⁸ În BMC, H. Mattingly, *Coins of the Roman Empire in the British Museum*, Londra.

¹⁹ B. Mitrea, *Contribuții numismatice la istoria triburilor daco-getice din Moldova în a doua jumătate a secolului al II-lea e.n.*, în *SCIV*, VII, 1956, p. 159—177.

De altfel, acest tezaur face parte dintr-o serie foarte bogată de descoperiri monetare romane imperiale din Moldova, cunoscute fie ca tezaure monetare, fie ca descoperiri izolate²⁰. Vom încheia observațiile noastre cu unele considerații de natură istorică sugerate de data îngropării tezaurului.

★

1. Tezaurul monetar de la Oboroceni se încheie cu un denar emis de împăratul Septimius Severus. El este de tipul Cohen², 396 sau Mattingly-Sydenham (*The Roman Imperial Coinage*, vol. I, Londra, 1936, p. 98, nr. 60). Pe baza titlurilor triumfale : IMP V TRP III și COS II, autorii amintiți datează această monedă în anul 195. Astfel, tezaurul monetar ar fi putut fi îngropat cel mai devreme spre sfârșitul anului 195, ceea ce ni se pare mai puțin probabil, deoarece i-a trebuit un timp monedei ca să ajungă pînă în „*barbaricum*”. Ținînd seama de acest din urmă fapt, pare mai verosimil ca îngroparea acestui tezaur să fi avut loc un an mai tîrziu, în 196 sau în anii imediat următori. Pentru cunoașterea cauzelor care au determinat îngroparea tezaurului de la Oboroceni, va trebui să știm mai întîi dacă în regiunile respective nu mai sînt documentate și alte descoperiri monetare similare, datînd aproximativ din aceeași vreme. Numai în asemenea condiții se poate face legătura între cauză și efect : evenimentul istoric și îngroparea. Într-adevăr, am înregistrat și alte cîteva descoperiri de același fel, în cea mai mare parte inedite, pe care le menționăm în continuare.

2. În 1885, la Avrămești, r. Zeletin, s-a descoperit un tezaur format din 88 de denari romani ce se înșiruiau de la Nero și pînă la Septimiu Sever²¹. De la acest din urmă împărat în tezaur se păstrează un singur denar, din nefericire nedescris. În cadrul problemei noastre ar fi fost de mare folos să cunoaștem datarea exactă a acestei monede. Lipsa unor astfel de precizări este suplinită totuși de o utilă indicație privind repartiția numerică a monedelor pe împărați. Faptul că Septimiu Sever, ultimul împărat documentat în tezaur, este reprezentat printr-o singură monedă, constituie, după toate probabilitățile, nu o simplă întîmplare, ci mai curînd o indicație că tezaurul a fost îngropat în primii ani de domnie ai acestuia din urmă.

3. În împrejurimile orașului Bacău s-a descoperit prin anul 1929 un tezaur de 310 denari romani din timpul imperiului. Tezaurul a fost studiat în întregime. Pe baza cercetărilor lui Mihail Macrea, monedele au fost emise începînd cu împăratul Nero pînă la Septimiu Sever inclusiv²². Din timpul domniei acestui din urmă împărat cunoaștem un singur denar cu efigia și legenda Iuliei Domna, soția sa. Este de tipul Cohen², 194 (Macrea, *op. cit.*, p. 138), sau, adăugăm noi, RIC 536 fiind datat în anii 193—196.

4. În 1949 s-a descoperit la Hîrsova, r. Vaslui, un tezaur compus din 220 de denari romani imperiali, începînd cu Vitellius și sfîrșind cu Septimiu Sever. Tezaurul încă inedit și păstrat în parte la Cabinetul numismatic al Bibliotecii Academiei, a fost studiat în întregime, monedele fiind clasificate pe împărați.

²⁰ *Ibidem*, harta de la p. 162.

²¹ C. Schuchhardt, în *Archaeologisch-epigraphische Mitteilungen aus Oesterreich-Ungarn*, IX, 1885, p. 225—226.

²² M. I. Macrea, *Contribuții la un repertoriu numismatic al Daciei*, în *AISC*, I, 1928—1932, p. 131—139.

Din timpul domniei lui Septimiu Sever sînt 6 denari : cinci cu efigia și legenda sa, iar unul cu cea a soției sale, Iulia Domna. Întrucît ne interesează îndeaproape datarea lor, îi vom enumera mai jos :

- a) Septimiu Sever, Cohen ², 380 (cu titlurile TRP II COS II PP), se datează cu ajutorul lui R. Cagnat, *Cours d'épigr.*, ed. 1914, p. 200, în anul 194.
- b) Idem, Cohen ², 281, Cf. RIC ²³, 18, anul 193—194.
- c) Idem, Cohen ², 301 (Rv. LIBERO PATRI), anul 194.
- d) Idem, Cohen ², 46 (SECU RITAS PVBLICA, cf. RIC 56, anul 194—195.
- e) Idem, Cohen ², 682 (VICTAVG TRPCOS), RIC, 22, anul 193—194.
- f) Iulia Domna (Rv. VENERI VICTR), Cohen ², 194 = RIC, 536, anul 193—196.

Din enumerarea de mai sus rezultă că cea mai recentă monedă din acest tezaur ar fi din anul 195, cu unele posibilități că cea a Iuliei Domna să poată fi datată între 193 și 196. Din motive ce vor fi arătate mai jos, credem puțin probabil că denarul Iuliei Domna să se dateze în anul 196 (datarea propusă este între 193 și 196), ci că el trebuie datat cel mai tîrziu în 195.

După cît reiese din documentarea de mai sus, se pare că perioada de acumulare a monedelor din acest tezaur se încheie în anul 195.

5. Un ultim tezaur descoperit pe teritoriul Moldovei, care face parte din aceeași categorie, a fost găsit în 1951 în ccm. Racova, satul Chetriș, r. Bubuși. Acest tezaur încă inedit, studiat însă în întregime de noi, conține 237 de denari, care se eșalonează pe împărați începînd cu Otho și terminînd cu Septimiu Sever. Din timpul domniei ultimului împărat, cunoaștem în acest tezaur trei denari : unul de la Septimiu Sever și doi de la soția sa Iulia Domna.

a) Septimiu Sever, RIC, 63, A, 195.

b—c) Iulia Domna, Cohen ², 194 (2 ex.) RIC, 536, anul 193—196. Din enumerarea de mai sus, rezultă că pînă azi se cunosc pe teritoriul Mo'dovei nu mai puțin de cinci tezaure monetare ce se încheie, după cum am văzut mai sus, cu denari care pot fi sigur datați pînă în anul 195 inclusiv, iar în cîteva cazuri cunoaștem în cadrul acestor descoperiri monede ale Iuliei Domna ce au o încadrare mai largă, între 193 și 196. Credem că și denarii acestei împărătese nu pot depăși ca timp anul 195, cu toate că după încadrarea obișnuită ei ar putea fi datați și în 196 e.n.

Considerăm că nu poate fi întîmplător faptul că cinci tezaure de monede romane imperiale au fost îngropate pe teritoriul Moldovei în timpul domniei lui Septimiu Sever, nu mai devreme de anul 195. Într-adevăr, cercetînd izvoarele vremii, aflăm la Cassius Dio, LXXV, 3, 1, informația că sciții se răscurară în timp ce împăratul Septimiu Sever se afla angajat în campania din Orient (a. 196). „Ἐν δὲ τῷ καιρῷ τούτῳ τοὺς Σκύθας πολεμησιούτης βρουταί τε καὶ ἄστραπαί μετ' ὀμβροῦ καὶ κεραυνοῦ βουλευομένοις σφίσιν ἐξαίφνης, ἐμπέσοντες, καὶ τοὺς πρώτους αὐτῶν τρεῖς ἄνδρας ἀποκτείναντες, ἐπέσχον.” „În acest timp tunete și fulgere însoțite de ploaie opriră pe sciți, care se pregăteau de război. Căzînd pe neașteptate asupra lor pe cînd se aflau la sfat, uciseră trei bărbați fruntași din ei...”. Evenimentul de mai sus

²³ RIC, H. Mattingly și E. A. Sydenham, *The Roman Imperial Coinage*, vol. IV, 1, Londra, 1936.

este datat de către Ph. U. Boissevain, în anul 196 și același erudit comentator a lui Cassius Dio adaugă în notă „Scythae ad eos pertinent Daci...”.

După părerea noastră, între îngroparea celor 5 tezaure de monede romane de la Oboroceni, Bacău, Răcova-Chetriș, Avrămești și Hirsova și informația furnizată de către Dio Cassius este o legătură cauzală.

Este adevărat că în izvorul citat lipsește precizări topografice, dar nu este mai puțin adevărat și faptul că „barbarii” care veneau dinspre răsărit vizau Imperiul roman și, pentru a-și atinge țelul, drumul lor trebuia să treacă prin Moldova.

Dacă lucrurile stau așa și documentarea de care dispunem, atât cea numismatică, cât și cea literară, ne îndeamnă să căutăm o soluționare în această direcție, atunci, pe baza informațiilor complexe pe care le avem la îndemână, să încercăm o reexaminare a acestei probleme și a felului în care ea a fost pusă pînă acum.

Prin includerea în cadrul discuțiilor a unei noi categorii de descoperiri, problema care pînă acum se contura vag, nefixată teritorial în nici un fel, prinde pentru prima oară o formă concretă și este legată de un anumit spațiu prin descoperirile de tezaure monetare notate mai sus. Evenimentul amintit de Dio Cassius este adevărat și în desfășurarea lui a ajuns pînă în regiunea centrală a podișului Moldovei, unde, după toate probabilitățile, a luat sfârșit. Un aspect ce ni se pare că se desprinde cu destulă certitudine din acest complex de fapte este acela că populația geto-dacă ce-și avea, cum am amintit, doar centrul ei de rezistență tocmai în podișul Moldovei n-a luat parte la acest plănuit atac împotriva Imperiului roman, pentru bunul motiv că ea ar fi aceea care a suportat invazia pe teritoriul ei. Un alt aspect este acela de a încerca să precizăm ce populații au plănuit și îndeplinit această incursiune ce s-a oprit pe parcurs, înainte de a-și fi ajuns ținta. Termenul întrebuintat de Cassius Dio este de „Skythai”. Este însă cunoscut că autorii antici dădeau acestei noțiuni un înțeles mai curînd geografic decît etnic. Ph. U. Boissevain, în eruditul comentariu ce-l face *Istoriilor* lui Dio Cassius, crede că sub denumirea de sciți ar putea fi văzuți și dacii „*Scythae ad eos pertinent Daci*”. Explicația aceasta a lui Boissevain ni se pare greu de susținut și în orice caz întîmpină obiecții ce ni se par hotărîtoare.

În primul rînd, incursiunea se desfășoară pe teritoriul triburilor geto-dace din Moldova, pînă în centrul podișului Moldovei, locuit de ele. Cu greu s-ar putea admite ca triburi dacice din regiunea de nord-est a Carpaților să fi fost împinse peste cele din podișul Moldovei; în acest caz n-ar fi purtat etniconul de Skythai.

Ni se pare deci puțin probabilă posibilitatea ca la această acțiune să fi luat parte triburile locale geto-dace. O lumină cu totul nouă și nu mai puțin sugestivă și care ne indică și direcția unde trebuie căutată rezolvarea acestei probleme ne vine de la examinarea repartiției și grupării pe hartă a acestor descoperiri. Localitatea Oboroceni este situată din punct de vedere geografic la poarta de trecere dinspre stepa Jijiei spre valea Siretului²⁴. Aici, sîntem dator să facem unele precizări de ordin geografic: pentru populațiile care voiau să pătrundă pe teritoriul Moldovei dinspre nord-est și est nu exista decît o singură posibilitate: după ce au trecut Prutul prin vaduri, să se îndrepte spre poarta

²⁴ Informația o datorăm profesorului Nicolai Zaharia din Iași.

Moldovei, Iași—Țirgul Frumos, prin care pătrundeau apoi în valea Siretului, singura cale accesibilă în tot cuprinsul etapei antice și feudale.

Descoperirile noastre de tezaure monetare, dar mai cu seamă acela de la Oboroceni, r. Pașcani, sînt situate chiar pe parcursul acestei porți de pătrundere. După toate probabilitățile și după cum reiese din documentele numismatice de care dispunem, este vorba de o pătrundere a unei populații dinspre est și nord-est ce viza Imperiul roman ca ultim obiectiv.

Pentru a asigura această orientare a invaziei, mai menționăm încă o descoperire monetară în zona Nistrului mijlociu. Astfel, în comuna Larga, r. Hotin (U. R. S. S.), s-a descoperit în 1922 un tezaur format din 21 de denari romani imperiali ce se eșalonează de la Galba și pînă la Septimiu Sever²⁵. Denarul din timpul domniei acestui împărat poartă efigia și legenda Iuliei Domna, soția sa; este de tipul Cohen², 194=RIC, 536, fiind datat între 193 și 196. Faptul că și acest ultim tezaur se încheie exact cu același tip de monede pe care le-am găsit și în alte trei tezaure de monede romane îngropate la Bacău, Hîrsova și Racova-Chetriș ne face să punem la baza tuturor acestor îngropări aceeași cauză comună. Din felul cum se repartizează pe hartă aceste îngropări ni se indică o incursiune ce a pornit dinspre spațiul nord-pontic ucrainean înspre hotarele Daciei, pe drumul deja indicat.

Pentru a verifica dacă această sugestie ce ne oferă studiul îngropării depozitelor monetare amintite aici se confirmă sau nu, va trebui să ne adresăm aceleiași categorii de documente descoperite în spațiul ucrainean.

Lucrările din ultimii ani, efectuate de către cercetătorii polonezi și sovietici în acest domeniu, ne dau posibilitatea de a ne documenta asupra acestei probleme în regiunea amintită. În acest sens, trebuie amintită în primul rînd lucrarea lui Kazimier Majewski²⁶, precum și aceea a lui A. Gupieniec, care aduce importante contribuții prin publicarea unor tezaure monetare inedite²⁷.

Pe de altă parte, cercetătorii sovietici au reluat și ei aceeași problemă. Astfel, M. Io. Braicevski²⁸ și V. V. Kropotkin²⁹ au prezentat pînă acum în două dense publicații, rezultatele cercetărilor lor, bazîndu-se fie pe studii mai vechi, fie pe altele recente, avînd grijă să facă cunoscute contribuția și descoperirile la zi, comunicate de către alți cercetători. Interesante sînt observațiile de ansamblu pe care le face V. V. Kropotkin cu privire la îngropările de tezaure monetare, arătînd că „mai mult de 1/3 din tezaurele de monede romane imperiale găsite în Europa de răsărit (36 din 100) se încheie cu monedele împăraților Commodus, Pertinax și Septimiu Sever. Alte 12 se încheie în epoca următoare, pînă la Alexandru Sever inclusiv. Astfel, 48% din tezaure au fost îngropate între sfîrșitul secolului al II-lea și deceniul al 3-lea al secolului al III-lea. Acest fapt important trebuie explicat probabil prin emigrarea dovedită istoric a unei

²⁵ Const. Moisil, *Creșterea colecțiilor Cabinetului numismatic*, în *Biblioteca Academiei Române, Creșterea colecțiilor*, vol. XLIX—LIII, 1938—1942, București, 1944, p. 39—41.

²⁶ K. Majewski, *Importy rzymskie na ziemiach Słowiańskich (Les importations romaines dans les territoires slaves)*, Wrocław, 1949.

²⁷ A. Gupieniec, *Przewódnik po dziale numizmatycznej Muzeum archeologicznego w Łodzi*, Łódź, 1954.

²⁸ M. I. Braicevski, în *Arh*, II, 1950 și mai ales în lucrarea de sinteză a aceluiași autor: *Римська монета на території України*, Київ, 1959.

²⁹ V. V. Kropotkin, *Клады Римских монет на территории СССР*, Москва, 1961, unde sînt citate și alte lucrări importante ale aceluiași autor.

părți din triburile est-germane (goți, gepizi etc.) din regiunea Balticii spre țărmlul M. Negre”³⁰.

În linii generale, sîntem de acord cu concluziile lui V. V. Kropotkin, dar credem că este cazul să se facă unele rezerve. Astfel, este posibil ca o parte din aceste tezaure (ce se încheie cu monede din timpul împăraților amintiți mai sus) să fi fost îngropate și mai tîrziu. Observațiile și rezervele pe care le-a făcut Roman Jakimowicz trebuie luate în considerare. Aceasta nu înseamnă, după cîte ni se pare, că trebuie să cădem în cealaltă extremă și să considerăm că toate tezaurele care se termină cu monede de la împărații Commodus, Septimiu Sever și alții au fost îngropate tîrziu în cursul secolelor al III-lea, al IV-lea sau chiar al V-lea. După datele cu totul incomplete ce ne stau la dispoziție, credem că trebuie făcută o disjunție. O parte din aceste tezaure ar putea să fi fost îngropate și mai tîrziu, așa cum înclină să creadă unii cercetători avînd în vedere poate elementul geografic (regiunea de descoperire a monedelor), dar totodată, trebuie relevat și un element esențial: *gradul de uzură al monedelor*. Desigur că ele au circulat într-un fel oarecare (în sensul mai curînd că n-au fost îngropate și că au făcut parte din tezaurul sau averea cuiva). Ne este aproape imposibil ca, pe baza datelor ce ne stau la dispoziție, să încercăm o rezolvare a acestui aspect. De altfel nici ceilalți cercetători din țările respective nu pot verifica acest aspect în actualul stadiu al cercetărilor, deoarece o bună parte din material s-a pierdut. Nu ne îndoim însă că acest aspect, pe viitor, va putea fi completat și verificat pe materialul păstrat și mai ales pe acela care se va descoperi. Pînă atunci credem că este posibil ca o parte din tezaurele monetare, menționate în tabloul lui V. V. Kropotkin (ne referim la acelea identificate între Nistrul superior și regiunea bazinului superior și, parțial, mijlociu al Niprului) să fi fost îngropate în timpul domniei lui Septimiu Sever.

Dar o examinare mai atentă a descoperirilor monetare așa cum sînt marcate pe harta întocmită de acest cercetător ne poate duce și la alte concluzii, mai ademenitoare. Credem că descoperirile monetare strînse și publicate de către V. V. Kropotkin pot fi analizate mai profund. Desigur că, în starea de documentare în care aceste descoperiri ne sînt puse la dispoziție, ele ne pot duce, cu toată probabilitatea, la noi încheieri, nebănuite de autor, dar care, după părerea noastră, au reieșit din examinarea mai amănunțită a materialului prezentat de el.

Harta tezaurelor întocmită de V. V. Kropotkin se bazează pe criteriul cronologic indicat de ultima monedă din tezaur³¹, prezentîndu-se mai multe grupe: 1) tezaure nedeterminate; 2) tezaure cu monede pînă la 211; 3) idem pînă la 235 ș.a.m.d. Dacă în grupa a doua de tezaure a lui V. V. Kropotkin indicate pe hartă cu aceleași semne am face o separare, folosind o marcă deosebită pentru cele îngropate în timpul lui Commodus și alta pentru cele îngropate în timpul lui Septimiu Sever, harta ia un aspect nou și ne sugerează noi concluzii, nu mai puțin ispititoare, a căror importanță pare a depăși chiar așteptările noastre. Este evident că sugestiile pe care ni le dă acest material nu pot fi dovedite în mod concludent, ele pot fi provizorii, discutabile, dar elemente noi se integrează

³⁰ V. V. Kropotkin Клады римских монет в восточной Европе, în VDI, 1951, 3, p. 243–281.

³¹ H. Cohen, *Description historique des monnaies frappées sous l'empire romain*, 2 ed. a 2-a.

într-o problemă îndelung dezbătută și care întotdeauna a fost rezolvată la modul general. Dar, mai întâi, să vedem cum se prezintă materialul și apoi sugestiile la care ne îmbie. Se constată pe harta amintită o serie de patru tezaure, care după datele pe care le avem pînă acum se termină cu moneda din vremea lui Commodus. Este vorba de tezaurele notate de V. V. Kropotkin cu nr. 45, 112, 31 și 47, provenind respectiv din localitățile Bosinea, Kraseev, Belgorodka și Cernița.

O semnificație cu totul deosebită capătă aceste tezaure prin *pozițiile geografice* pe care le ocupă; astfel, toate au fost descoperite în localități situate la cumpăna apelor a două bazine diferite: nr. 45 [Bosinea] la punctul de separație între bazinul Nistrului și al Vistulei, iar restul localităților se eșalonează de la vest spre est de-a lungul aceluiași culoar ce separă bazinul unui afluent al Niprului superior de izvorul Bugului. Acest fapt credem că nu poate fi întâmplător. Este vorba de patru tezaure descoperite în interiorul unui spațiu de circa 400 km, toate terminîndu-se cu monede din timpul lui Commodus.

Noi credem că aceste îngropări de tezaure monetare ar avea două semnificații, și anume ele ar putea să reprezinte din punct de vedere istoric o *etapă* și un *drum* în pătrunderea goților spre răsărit (din acest punct de vedere harta trebuie examinată foarte atent).

Continuînd aceeași operație cu tezaurele ce se termină cu monede din timpul domniei lui Septimiu Sever, constatăm că marea lor majoritate se grupează la sud de această linie: unele de-a lungul Bugului mijlociu și altele înspre Kiev și chiar la est de Nipru. Avem impresia că s-ar putea vedea în această repartizare a tezaurelor două etape succesive ale migrațiunilor gotice cu respectivele deplasări de triburi în regiune care la rîndul lor au fost împinse de presiune asupra altora. În acest sens am putea explica existența a trei tezaure monetare din timpul lui Septimiu Sever, nr. 94, 57 și 114, îngropate în bazinul afluenților Niprului superior. Tot prin presiunea exercitată ar putea fi explicată și îngroparea unor tezaure la est de Nipru.

★

Reîntorcîndu-ne la punctul nostru de plecare, tezaurul monetar de la Oboroceni, ca și întregul nivel de tezaure îngropate în același timp în spațiul ucrainean, pe care l-am amintit și analizat mai sus, credem că ne putem îngădui unele concluzii care, chiar dacă nu pot fi în întregime dovedite clar, deschid noi perspective pentru rezolvarea unei probleme mult discutate. Este posibil ca întregul nivel de tezaure de monede romane amintit de noi și acelea descoperite în Moldova să facă parte integrantă, ca nivel, cu acelea semnalate în regiunea ucraineană, ele putînd fi puse în legătură cu știrea păstrată de Cassius Dio, LXXV, 3, 1, menționată mai sus. Este vorba de o populație (sau populații) înarmată, care a venit dinspre est, cu scopul de a ataca Imperiul roman. Parte din traseul drumului pe care l-au străbătut poate fi precizat după aceleași îngropări de tezaure monetare; astfel, Nistrul a fost trecut probabil prin împrejurimile Hotinului (după cum ar indica-o tezaurul de la Larga), de unde s-au îndreptat în spre Prut și, prin poarta Iași—Tîrgu Frumos, documentată prin tezaurul de la Oboroceni, au pătruns în valea Siretului. Calea străbătută pe valea

Siretului ne este jalonată în continuare de descoperirile monetare de la Bacău, Racova—Chetriș, Avrămești și Hirsova. Cu ultimele două descoperiri incursiunea se pare a fi pătruns adânc în podișul central moldovenesc. Este foarte probabil că în această regiune incursiunile au luat sfârșit în urma luptelor cu triburile daco-getice care locuiau aici. Indiferent care ar fi explicația ce s-ar încerca în acest sens, neînțelegeri între diferiții conducători de grupuri ori alte motive, este cert faptul că o asemenea incursiune nu a atins obiectivul principal, Imperiul roman.

O altă problemă care ni se pune este aceea de a încerca să precizăm ce populație sau ce populații au luat parte la această incursiune. Textul citat de Dio Cassius vorbește de „sciți”, iar tezaurele monetare îngropate pe traseul analizat de noi mai sus ne indică o pătrundere dinspre nord-estul Moldovei. Dat fiind faptul că în acest timp în spațiul la care ne referim se aflau triburile germanice în plină mișcare, este foarte probabil că o ramură a lor trebuie avută în vedere în primul rînd. Nu este exclus ca alături de aceste populații să fi fost antrenate și alte triburi care urmează să fie precizate.

DESCRIEREA CRONOLOGICĂ A MONEDELOR DIN TEZAURUL DE LA OBOROCENI

1. *Nero*
AR. ↓ Greut. 3,23 g. Diam. 18 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 107; Cohen², 356.
2. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 18,5 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 80; Cohen², 123.
3. *Galba*
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 20 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 5; Cohen².
4. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, mult tocită. BMC, 12; Cohen², 58.
5. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 34; Cohen², 287.
6. *Otho*
AR. ↓ Greut. 2,96 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 19; Cohen², 17, anul 69.
7. *Vitellius*
AR. ↓ Greut. 2,86. Diam. 20 mm. Conservarea satisfăcătoare, foarte tocită. BMC, 1; Cohen²; anul 69.
8. Același
AR. ↓ Greut. 2,98 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 8; Cohen², 44; anul 69.
9. Același
AR. ↓ Greut. 3,13 g. Diam. 20 mm. Conservarea slabă, tocită. BMC, 31; Cohen², 47; anul 69.
10. Același
AR. ↓ Greut. 3,05 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 39; Cohen², 111; anul 69.
11. Același
AR. ↓ Greut. 3,04 g. Diam. 20 mm. Conservarea foarte bună. BMC, 39; Cohen², 111; anul 69.
12. *Vespasian*
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 21,21 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 7; Cohen², 84; anul 69 — 70.
13. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 21, 21 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 11; Cohen², 87; anul 69 — 70.
14. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 20,81 mm. Conservarea multumitoare, puțin tocită, BMC; 17; Cohen²; anul 69—70.

15. Același
AR. ✓ Greut. 2,95 g. Diam. 19,51 mm. Conservarea multumitoare, foarte tocită, BMC, 17; Cohen²; anul 69 — 70.
16. Același
AR. ↓ Greut. 2,97 g. Diam. 19,51 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 26; Cohen²; anul 69 — 70.
17. Același
AR. ↓ Greut. 3,18 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, puțin tocită, BMC, 26; Cohen²; anul 69 — 70.
18. Același
AR. ✓ Greut. 3,13 g. Diam. 19 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 26; Cohen²; anul 69 — 70.
19. Același
AR. ↓ Greut. 2,93 g. Diam. 18,2 mm. Conservarea satisfăcătoare, foarte tocită. BMC, 26; Cohen²; anul 69 — 70.
20. Același
AR. ↓ Greut. 2,94 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, mult tocită. BMC, 26; Cohen²; anul 69 — 70.
21. Același
AR. ↓ Greut. 2,78 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea slabă, tocită, BMC, 26; Cohen²; anul 69 — 70.
22. Același
AR. ↓ Greut. 2,82 g. Diam. 20 mm. Conservarea slabă, tocită. BMC, 26; Cohen²; anul 69 — 70.
23. Același
AR. ↓ Greut. 2,82 g. Diam. 21 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 226; anul 69 — 70.
24. Același
AR. ↓ Greut. 2,94 g. Diam. 19,10 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 35; Cohen², 226; anul 69 — 70.
25. Același
AR. ↓ Greut. 3,04 g. Diam. 18 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 50; Cohen², 43; anul 70 — 71.
26. Același
AR. ✗ Greut. 3,11 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 57; Cohen², 561; anul 70 — 71.
27. Același
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19 mm. Conservare bună, puțin tocită. BMC, 61; Cohen², 566; anul 70 — 71.
28. *Vespasian (Titus)*
AR. ✓ Greut. 3,04 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, mult tocită. BMC, 516 (?); Cohen², 122; anul 72 (?).
29. *Vespasian*
AR. ✗ Greut. 3,07 g. Diam. 19,1 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 70; Cohen², 563; anul 72 — 73.
30. Același
AR. ✓ Greut. 3,03 g. Diam. 18 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 70; Cohen², 563; anul 72 — 73.
31. Același
AR. ✓ Greut. 3,20 g. Diam. 19 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 70; Cohen², 563; anul 72 — 73.
32. Același
AR. ✓ Greut. 3,12 g. Diam. 19,11 mm. Conservarea multumitoare tocită. BMC, 71; Cohen², 574; anul 72 — 73.
33. Același
AR. ✗ Greut. 3,02 g. Diam. 18,80 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 74; Cohen²; anul 72 — 73.
34. Același
AR. ✓ Greut. 2,90 g. Diam. 19 mm. Conservarea slabă, mult tocită. BMC, 74; Cohen²; anul 72 — 73.
35. Același
AR. ↑ Greut. 3,12 g. Diam. 20,2 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 98, Cohen², 387; anul 73.
36. Același
AR. ↑ Greut. 3,05 g. Diam. 19,9 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 98; Cohen², 387; anul 73.
37. Același
AR. ↑ Greut. 3,18 g. Diam. 18 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 98; Cohen²; 387; anul 73.
38. Același
AR. ↑ Greut. 3,02 g. Diam. 20,5 mm. Conservarea multumitoare tocită. BMC, 98; Cohen²; 387; anul 73.
39. Același
AR. ↑ Greut. 3,06 g. Diam. 20,5 mm. Conservarea multumitoare, foarte tocită. BMC, 98; Cohen², 387; anul 73.
40. Același
AR. ↑ Greut. 3,10 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 98; Cohen² 387; anul 73.
41. Același
AR. ↑ Greut. 2,99 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 98; Cohen², 387, anul 73.
42. Același
AR. ↑ Greut. 2,93 g. Diam. 20 mm. Conservarea multumitoare, tocită. BMC, 99; Cohen², 387; anul 73.

43. Același
AR. ↑ Greut. 2,93 g. Diam. 20,3 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 98,
Cohen ², 387; anul 73.
44. Același
AR. ↑ Greut. 2,90 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare tocită. BMC,
98; Cohen ², 387; anul 73.
45. Același
AR. ↑ Greut. 2,87 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC,
98; Cohen ², 387; anul 73.
46. Același
AR. ↑ Greut. 3,10 g. Diam. 21 mm. Con-
servarea mulțumitoare, tocită. BMC,
101; Cohen ², 516; anul 73.
47. *Vespasian (Domitian)*
AR. ↗ Greut. 3 g. Diam. 20,5 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
129; Cohen ², 664; anul 73.
48. Același
AR. ↘ Greut. 3,05 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
129; Cohen ², 664; anul 73.
49. Același
AR. ↓ Greut. 3,02 g. Diam. 18,25 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
135; Cohen ², 363; anul 74.
50. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
136; Cohen ², 364; anul 74.
51. Același
AR. ↓ Greut. 3,03 g. Diam. 20,4 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 136;
Cohen ², 364; anul 74.
52. Același
AR. ↘ Greut. 2,84 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea mulțumitoare, tocită. BMC,
136; Cohen ², 364; anul 74.
53. Același
AR. ↘ Greut. 2,77 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
136; Cohen ², 364; anul 74.
54. Același
AR. ↘ Greut. 3,22 g. Diam. 20,4 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
138; Cohen ², 362; anul 74.
55. *Vespasian*
AR. ↘ Greut. 3,245 g. Diam. 19 mm.
Conservarea mulțumitoare, puțin to-
cită. BMC, 138; Cohen ², 362; anul 74.
56. *Vespasian (Titus)*
AR. ↘ Greut. 3,06 g. Diam. 19,25 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, vol. II,
p. 29; Cohen ², 167; anul 74.
57. *Vespasian*
AR. ↘ Greut. 3,16 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 161;
Cohen ², 366; anul 75.
58. Același
AR. ↘ Greut. 3,06 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea mulțumitoare, tocită.
BMC, 161; Cohen ², 366; anul 75.
59. Același
AR. ↓ Greut. 2,91 g. Diam. 20,6 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 161;
Cohen ², 366; anul 75.
60. Același
AR. ↓ Greut. 2,99 g. Diam. 20,3 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 161;
Cohen ², 366; anul 75.
61. Același
AR. ↓ Greut. 2,88 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 161;
Cohen ², 366; anul 75.
62. Același
AR. ↓ Greut. 2,87 g. Diam. 21,3 mm.
Conservarea mulțumitoare, tocită. BMC,
161; Cohen ², 366; anul 75.
63. Același
AR. ↘ Greut. 3,10 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 161;
Cohen ², 366; anul 75.
64. Același
AR. ↘ Greut. 3,19 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
161; Cohen ², 366; anul 75.
65. Același.
AR. ↘ Greut. 3,15 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
180; Cohen ², 121; anul 76.
66. Același
AR. ↘ Greut. 3,14 g. Diam. 21 mm
Conservarea bună, tocită. BMC, 180.
Cohen ², 121; anul 76.
67. Același
AR. ↘ Greut. 3,01 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea slabă, mult tocită. BMC, 180;
Cohen ², 121; anul 76.
68. Același
AR. ↘ Greut. 2,91 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
180; Cohen ², 121; anul 76.
69. *Vespasian (Domitian)*
AR. ↘ Greut. 3,17 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea mulțumitoare, tocită. BMC,
193; Cohen ², 47; anul 76.
70. Același
AR. ↘ Greut. 2,78 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea mulțumitoare, tocită.
BMC, 193; Cohen ², 47; anul 76.

71. Același
AR. \ Greut. 2,56 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 193; Cohen², 47; anul 76.
72. Același
AR. \ Greut. 2,98 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea mulțumitoare, tocită. BMC, 276; Cohen², 222; anul 75 — 79.
73. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 19,1 mm. Conservarea satisfăcătoare, foarte tocită. BMC, 200; Cohen², 125; anul 77—78.
74. Același
AR. ✓ Greut. 3,07 g. Diam. 20,9 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 203; Cohen², 129; anul 77—78.
75. Același
AR. ✓ Greut. 3,15 g. Diam. 21,5 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 206; Cohen²; anul 77—78.
76. Același
AR. ✓ Greut. 2,49 g. Diam. 20,5 mm. Conservarea satisfăcătoare, mult tocită. BMC, 206; Cohen²; anul 77 — 78.
77. Același
AR. \ Greut. 2,86 g. Diam. 20 mm. Conservarea satisfăcătoare, mult tocită. BMC, 212; Cohen², 213; anul 77 — 78.
78. Același
AR. \ Greut. 3,10 g. Diam. 18,4 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 216; Cohen², 216; anul 77 — 78.
79. *Vespasian (Titus)*
AR. \ Greut. 3,15. Diam. 19,3 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 221; Cohen², 65; anul 77 — 78.
80. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 19,9 mm. Conservarea slabă, tocită. BMC, 221; Cohen², 65; anul 77 — 78.
81. Același
AR. ↓ Greut. 2,15 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 225; Cohen²; anul 67.
82. *Vespasian (Domitian)*
AR. ↓ Greut. 3,17. Diam. 18 mm. Conservarea satisfăcătoare, puțin tocită. BMC, 236; Cohen²; anul 77 — 78.
83. Același
AR. ↓ Greut. 3,04 g. Diam. 20 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 240; Cohen², 51; anul 77 — 78.
84. *Vespasian*
AR. ↓ Greut. 2,88 g. Diam. 19,6 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 295; Cohen², 28; anul 78 — 79.
85. Același
AR. ↓ Greut. 3,15 g. Diam. 21 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 295; Cohen², 28; anul 78 — 79.
86. *Vespasian (Titus)*
AR. ✓ Greut. 3,13 g. Diam. 20,9 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 319; Cohen², 47; anul 78 — 79.
87. Același
AR. ↓ Greut. 3,15 g. Diam. 17,7 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 321; Cohen²; anul 78 — 79.
88. Același
AR. ↓ Greut. 2,94 g. Diam. 21,5 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 276; Cohen², 222; anul 75—79.
89. Același
AR. ↓ Greut. 2,85 g. Diam. 20 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 276; Cohen², 222; anul 75 — 79.
90. *Vespasian*
AR. ↓ Greut. 2,95 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 246. Cohen², 552, anul 79.
91. Același
AR. ↓ Greut. 2,94 g. Diam. 18,9 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită mult. BMC, 246; Cohen², 552; anul 79.
92. *Vespasian (Titus)*
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 255; Cohen², 332; anul 79.
93. *Vespasian (Domitian)*
AR. ✓ Greut. 3,07 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 269; Cohen², 393; anul 79.
94. *Titus*
AR. \ Greut. 3,23 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 9; Cohen², 268; anul 79.
95. Același
AR. \ Greut. 3,42 g. Diam. 19,8 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, Cohen², 282; anul 79.
96. Același
AR. ↓ Greut. 2,98 g. Diam. 20, 2 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 26; Cohen², 284; anul 79.
97. Același
AR. \ Greut. 3,19, g. Diam. 19,5 mm. Conservarea mulțumitoare, mult tocită. BMC, 26; Cohen², 284; anul 79.
98. Același
AR. ↓ Greut. 2,97, g. Diam. 19 mm. Conservarea slabă, mult tocită. BMC, 32; Cohen²; anul 79.

99. Același
AR. ↓ Greut. 2,88 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC,
Cohen², 307; anul 80.
100. Același
AR. ✓ Greut. 3,24 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
51; Cohen², 316; anul 80.
101. Același
AR. ↘ Greut. 3,09 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
58; Cohen², 313; anul 80.
102. Același
AR. ✓ Greut. 3,06 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 58; Cohen², 313; anul 80.
103. *Titus (Domitian)*
AR. ✓ Greut. 2,90 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 92; Cohen², 397; anul 80.
104. Același
AR. ✓ Greut. 3,05 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 92; Cohen², 397; anul 80.
105. Același
AR. ✓ Greut. 3,16 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, parțial tocită. BMC,
92; Cohen², 397; anul 80.
106. *Titus (Vespasian)*
AR. ✓ Greut. 3,14 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, parțial tocită. BMC,
125; Cohen², 149; anul 80—81.
107. *Domitian*
AR. ↑ Greut. 3,01 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
Cohen², 65; anul 81.
108. Același
AR. ↓ Greut. 3,30 g. Diam. 19,1 mm.
BMC, 11; Cohen², 560; anul 81.
109. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
182; Cohen², 263; anul 90—91.
110. Același
AR. ✓ Greut. 2,98 g. Diam. 21 mm.
Conservarea satisfăcătoare, puțin tocită.
BMC, 214; Cohen²; anul 93—94.
111. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
222; Cohen², 288; anul 95.
112. *Nerva*
AR. ↓ Greut. 2,79 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC,
10; Cohen², 59; anul 96.
113. Același
AR. ↘ Greut. 3,43 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
17; Cohen², 106; anul 96.
114. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
17; Cohen², 106; anul 96.
115. Același.
AR. ✓ Greut. 3,06 g. Diam. 18,1 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 17;
Cohen², 106; anul 96.
116. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 19;
Cohen², cf. 132; anul 96.
117. Același
AR. ↓ Greut. 3,31 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună. BMC, 24; Cohen²,
6; anul 96.
118. *Traian*
AR. ✓ Greut. 3,31 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
14; Cohen², 292; anul 98—99.
119. Același
AR. ✓ Greut. 2,69 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, parțial tocită. BMC,
21; Cohen², 295; anul 98—99.
120. Același
AR. ✓ Greut. 3,34 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
38; Cohen², 209; anul 98—99.
121. Același
AR. ✓ Greut. 3,12 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
49; Cohen², 592; anul 98—99.
122. Același
AR. ↓ Greut. 3,16 g. Diam. 20,3 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
72; Cohen², 222; anul 100.
123. Același
AR. ✓ Greut. 3,18 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
86; Cohen², 234; anul 101—102.
124. Același
AR. ↓ Greut. 2,96 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 94;
Cohen², 228; anul 101—102.
125. Același
AR. ↘ Greut. 3,01 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 102;
Cohen², 241; anul 101—102.
126. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
121; Cohen², 242; anul 101—102.

127. Același
AR. ↓ Greut. 2,85 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
121; Cohen ², 242; anul 101—102.
128. Același
AR. ↓ Greut. 3,15 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
130; Cohen ², 239; anul 101—102.
129. Același
AR. ↘ Greut. 3,18 g. Diam. 21,1 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
128; Cohen ², 378; anul 103—111.
130. Același
AR. ↓ Greut. 2,39 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 157,
variantă; Cohen ²—; anul 103—111.
131. Același
AR. ↓ Greut. 3,19 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
164; Cohen ², 571; anul 103—111.
132. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
167; Cohen ², 571; anul 103—111.
133. Același
AR. ✓ Greut. 2,81 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
187; Cohen ²—; anul 103—111.
134. Același
AR. ✓ Greut. 3,19 g. Diam. 19,7 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
101; Cohen ², 538; anul 103—111.
135. Același
AR. ✓ Greut. 2,95 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
191; Cohen ², 538; anul 103—111.
136. Același
AR. ✓ Greut. 3,17 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 203;
Cohen ², 481; anul 103—111.
137. Același
AR. ✓ Greut. 3,11 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 203;
Cohen ², 481; anul 103—111.
138. Același
AR. ✓ Greut. 3,11 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 203;
Cohen ², 481; anul 103—111.
139. Același
AR. ↓ Greut. 2,97 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 213;
Cohen ², 400; anul 103—111.
140. Același
AR. ↓ Greut. 3,22 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
233; Cohen ², —; anul 103—111.
141. Același
AR. ✓ Greut. 3,13 g. Diam. 19,10 mm.
Conservarea bună, parțial tocită. BMC,
233; Cohen ², —; anul 103—111.
142. Același
AR. ↓ Greut. 3,11 g. Diam. 19,20 mm.
Conservarea bună, parțial tocită. BMC,
233; Cohen ², —; anul 103—111.
143. Același
AR. ✓ Greut. 2,85 g. Diam. 19,4 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
265; Cohen ², 63; anul 103—111.
144. Același
AR. ↓ Greut. 3,37 g. Diam. 19,90 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
271; Cohen ², 68; anul 103—111.
145. Același
AR. ✓ Greut. 3,12 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, foarte tocită.
BMC, 271; Cohen ², 78; anul 103—111.
146. Același
AR. ✓ Greut. 3,26 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, foarte puțin tocită.
BMC, 276; Cohen ², 69; anul 103—111.
147. Același
AR. ✓ Greut. 3,17 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
276; Cohen ², 69; anul 103—111.
148. Același
AR. ✓ Greut. 3,18 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 276; Cohen ², 69; anul 103—111.
149. Același
AR. ↘ Greut. 3,22 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
288; Cohen ², 86; anul 103—111.
150. Același
AR. ✓ Greut. 3,09 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 288; Cohen ², 86; anul 103—111.
151. Același
AR. ✓ Greut. 3,03 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, Cohen ², 86; anul 103—111.
152. Același
AR. ✓ Greut. 3,15 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită în parte. BMC,
Cohen ², 86; anul 103—111.
153. Același
AR. ✓ Greut. 3,06 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
281; Cohen ², 85; anul 103—111.
154. Același
AR. ✓ Greut. 3,15 g. Diam. 20,3 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
281; Cohen ², 85; anul 103—111.

155. Același
AR. ✓ Greut. 2,98 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
281; Cohen², 85; anul 103—111.
156. Același
AR. ↓ Greut. 2,86 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 297,
Cohen², 89; anul 103—111.
157. Același
AR. ✓ Greut. 3,30 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
305; Cohen²; anul 103—111.
158. Același
AR. ∨ Greut. 3,13 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
306; Cohen², 87; anul 103—111.
159. Același
AR. ↓ Greut. 2,85 g. Diam. 21 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 315,
variantă; Cohen², 83 var.; anul 103—111.
160. Același
AR. ↓ Greut. 2,97 g. Diam. 19,7 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
319. Cohen², 84; anul 103—111.
161. Același
AR. ✓ Greut. 2,91 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 319;
Cohen², 84; anul 103—111.
162. Același
AR. ↓ Greut. 3,04 g. Diam. 21 mm.
Conservare satisfăcătoare, puțin tocită.
BMC, 319; Cohen², 84; anul 103—111.
163. Același
AR. ✓ Greut. 2,90 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
319; Cohen², 84; anul 103—111.
164. Același
AR. ✓ Greut. 2,77 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 319;
Cohen², 84; anul 103—111.
165. Același
AR. ∨ Greut. 3,19 g. Diam. 21 mm.
Conservarea satisfăcătoare, foarte tocită.
BMC, 322; Cohen², 80; anul 103—111.
166. Același
AR. ✓ Greut. 3,12 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
328; Cohen², 74; anul 103—111.
167. Același
AR. ✓ Greut. 2,97 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
328; Cohen², 74; anul 103—111.
168. Același
AR. Fragmentar. BMC, 328; Cohen²,
74; anul 103—111.
169. Același
AR. ↓ Greut. 2,94 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 328;
Cohen², 74; anul 103—111.
170. Același
AR. ↓ Greut. 3,42 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
337, Cohen², —; anul 103—111.
171. Același
AR. ✓ Greut. 3,21 g. Diam. 21,80 mm.
Conservarea mulțumitoare, tocită. BMC,
337; Cohen², 77; anul 103—111.
172. Același
AR. ↓ Greut. 3,28 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
555; Cohen², 98; anul 103—111.
173. Același
AR. ✓ Greut. 2,89 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 365; Cohen²; anul 103—111.
174. Același
AR. ↓ Greut. 2,80 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
365; Cohen², —; anul 103—111.
175. Același
AR. ✓ Greut. 3,30 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
374; Cohen², 3; anul 103—111.
176. Același
AR. Greut. 3,19 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
374; Cohen², 3; anul 103—111.
177. Același
AR. ↓ Greut. 2,98 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
382; Cohen², 121; anul 106.
178. Același
AR. ✓ Greut. 3,21 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
390; Cohen², 120; anul 106.
179. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
395, Cohen², 136; anul 103—111.
180. Același
AR. ✓ Greut. 3,05 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 401; Cohen², 196; anul 103—111.
181. Același
AR. ↓ Greut. 2,88 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, foarte tocită.
BMC, 403; Cohen², 149; anul 103—111.
182. Același
AR. ✓ Greut. 3,27 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
413; Cohen², —; anul 111.

183. Același
AR. ↓ Greut. 3,04 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 413; Cohen², anul 111.
184. Același
AR. ✓ Greut. 3,23 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea foarte bună, netocită. BMC, 412 variantă; Cohen², 200 variantă; anul 111.
185. Același
AR. ✓ Greut. 3,37 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 418; Cohen², 372; anul 112—117.
186. Același
AR. ✓ Greut. 3,10 g. Diam. 21,8 mm.
Conservarea bună, foarte puțin tocită. BMC, 421; Cohen², 404; anul 112—117.
187. Același
AR. ✓ Greut. 3,20 g. Diam. 21,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 429; Cohen², 398; anul 112—117.
188. Același
AR. ✓ Greut. 3,15 g. Diam. 18,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 445; variantă; anul 112—117.
189. Același
AR. ✗ Greut. 2,80 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, puțin tocită. BMC, 461; Cohen², 577; anul 112—117.
190. Același
AR. ✓ Greut. 3,22 g. Diam. 20,4 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 472; Cohen², 9; anul 112—117.
191. Același
AR. ✗ Greut. 3,50 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 500; Cohen², 140; anul 112—117.
192. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 522; Cohen², 115; anul 112—117.
193. Același
AR. ↓ Greut. 3,13 g. Diam. 22 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 536; Cohen², 270; anul 112—117.
194. Același
AR. ✗ Greut. 2,94 g. Diam. 20,8 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 536; Cohen², 270; anul 112—117.
195. Același
AR. ✓ Greut. 3,31 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, puțin tocită. BMC, 536; Cohen², 270; anul 112—117.
196. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 536?; Cohen², —; anul 112—117.
197. Același
AR. ↓ Greut. 3,29 g. Diam. 22 mm.
Conservarea bună, foarte puțin tocită. BMC, 541; Cf. și Cohen², 278; anul 112—117.
198. Același
AR. ✓ Greut. 3,18 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 541; anul 112—117.
199. Același
AR. ✓ Greut. 3,14 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 542; Cohen², 278; anul 112—117.
200. Același
AR. ✓ Greut. 3,19 g. Diam. 20,7 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 549; Cohen², 276; anul 112—117.
201. Același
AR. ✓ Greut. 3,24 g. Diam. 20,4 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 549; Cohen², 276; anul 112—117.
202. Același
AR. ✓ Greut. 3,07 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, foarte tocită. BMC, 549; Cohen², 276; anul 112—117.
203. Același
AR. ✓ Greut. 3,01 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 549; Cohen², 276; anul 112—117.
204. Același
AR. ↓ Greut. 3,26 g. Diam. 21 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 549; Cohen², 276; anul 112—117.
205. Același
AR. ↓ Greut. 3,22 g. Diam. 19,65 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 549; Cohen², 276; anul 112—117.
206. Același
AR. ✓ Greut. 3,30 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea foarte bună. BMC, 559; Cohen², 274; anul 112—117.
207. Același
AR. ✓ Greut. 3,21 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 559; Cohen², 274; anul 112—117.
208. Același
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC, 559; Cohen², 274; anul 112—117.

209. Același
AR. ↓ Greut. 2,95 g. Diam. 19,4 mm.
Conservarea foarte bună, necirculată.
BMC, 559; Cohen ², 274; anul 112—117.
210. Același
AR. ✓ Greut. 3,07 g. Diam. 20,8 mm.
Conservarea satisfăcătoare, foarte to-
cită. BMC, 564; anul 112—117.
211. Același
AR. ✓ Greut. 3,28 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 578;
Cohen ², 154; anul 112—117.
212. Același
AR. ✓ Greut. 3,26 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
578; Cohen ², 154; anul 112—117.
213. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, foarte tocită.
BMC, 590; Cohen ², 271; anul 112—117.
214. Același
AR. ↓ Greut. 2,91 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 590; Cohen ², 271; anul 112—117.
215. Același
AR. ✓ Greut. 3,26 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
594; anul 112—117.
216. Același
AR. ✗ Greut. 2,94 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
595; anul 112—117.
217. Același
AR. ✓ Greut. 2,85 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
595; anul 112—117.
218. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
599; anul 112—117.
219. Același
AR. ✗ Greut. 2,94 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 599; anul 112—117.
220. Același
AR. ✓ Greut. 3,16 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită.
BMC, 600; Cohen ², 272; anul 112—117.
221. Același
AR. ↓ Greut. 2,80 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 600;
Cohen ², 272; anul 112—117.
222. Același
AR. ✓ Greut. 3,44 g. Diam. 19 mm.
Conservarea slabă, moneda tocită. BMC,
607; Cohen ², 315; anul 112—117.
223. Același
AR. ✓ Greut. 3,08 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
607; Cohen ², 315; anul 112—117.
224. Același
AR. ✓ Greut. 3,10 g. Diam. 20,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 624;
cf. Cohen ², 188; anul 112—117.
225. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 20,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 626;
anul 112—117.
226. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
631; cf. Cohen ², 193; anul 112—117.
227. Același
AR. ✗ Greut. 3,17 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 631;
cf. și Cohen ², 193; anul 112—117.
228. Același
AR. ✓ Greut. 3,17 g. Diam. 18,7 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
631; cf. Cohen ², 193; anul 112—117.
229. Același
AR. ↓ Greut. 3,16 g. Diam. 20,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
634; Cohen ², 150; anul 112—117.
230. Același
AR. ↓ Greut. 2,50 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 634;
Cohen ², 150; anul 112—117.
231. Același
AR. ↓ Greut. 3,52 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 640;
Cohen ² 313; anul 112—117.
232. Același
AR. ↓ Greut. 2,97 g. Diam. 19 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 640;
cf. Cohen ², 313; anul 112—117.
233. *Hadrian*
AR. ↓ Greut. 2,93 g. Diam. 20,9 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
9; Cohen ², 250; anul 117.
234. Același
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
22; Cohen ², 749; anul 117.
235. Același
AR. ✓ Greut. 3,10 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 31;
Cohen ², 1 023; anul 117.

236. Același
AR. ✓ Greut. 3,20 g. Diam. 20,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 41
variantă; Cohen², 1 826 variantă; anul
117.
237. Același
AR. ↓ Greut. 2,86 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
III, p. 242 +; Cohen²; anul 117.
238. Același
AR. ↓ Greut. 3,15 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
61; Cohen²; anul 118.
239. Același
AR. ↓ Greut. 3,06 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
66; Cohen², —; anul 118.
240. Același
AR. ✓ Greut. 2,70 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
69; Cohen², 745; anul 118.
241. Același
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
77; Cohen², 1015; anul 118.
242. Același
AR. ↓ Greut. 3,50 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, foarte puțin tocită.
BMC, 82; Cohen², 1027; anul 118.
243. Același
AR. ✓ Greut. 3,09 g. Diam. 19 mm.
Conservarea mulțumitoare, tocită. BMC,
88; Cohen², 1475; anul 118.
244. Același
AR. ↓ Greut. 3,23 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, puțin tocită.
BMC, 112; Cohen², 1073; anul 119—122.
245. Același
AR. ↓ Greut. 2,54 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
112; Cohen², 1073; anul 119—122.
246. Același
AR. ↓ Greut. 3,00 g. Diam. 18 mm.
Conservarea slabă, moneda mult tocită.
BMC, 112; Cohen², 1073; anul 119—
122.
247. Același
AR. ↓ Greut. 3,38 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, moneda puțin tocită.
BMC, 115; Cohen², 1075; anul 119—
122.
248. Același
AR. ✓ Greut. 3,22 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, moneda puțin tocită.
BMC, 122; Cohen², 1065; anul 119—
122.
249. Același
AR. ↓ Greut. 3,00 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, moneda tocită. BMC,
123; Cohen², 1065; anul 119—122.
250. Același
AR. ↓ Greut. 3,07 g. Diam. 21,1 mm.
Conservarea foarte bună, moneda neto-
cită, aproape „fior di conio”. BMC,
134; Cohen², 1097; anul 119—122.
251. Același
AR. ↓ Greut. 3,25 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, moneda tocită. BMC,
138; Cohen², 1102; anul 119—122.
252. Același
AR. ✓ Greut. 3,41 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
139; Cohen², 1103; anul 119—122.
253. Același
AR. ✓ Greut. 3,21 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, dar moneda
tocită. BMC, 139; Cohen², 1103; anul
119—122.
254. Același
AR. ✓ Greut. 3,02 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 150; Cohen², —; anul 119—
122.
255. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 20,80 mm.
Conservarea bună, moneda puțin tocită.
BMC, 152; Cohen², 1119; anul 119—
122.
256. Același
AR. ↓ Greut. 3,19 g. Diam. 20 mm.
Conservarea mulțumitoare, moneda to-
cită. BMC, 154; Cohen², 1120; anul
119—122.
257. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 19,30 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda pu-
țin tocită. BMC, 154; Cohen², 1120;
anul 119—122.
258. Același
AR. ↓ Greut. 2,80 g. Diam. 20,20 mm.
Conservarea foarte bună, moneda foarte
tocită. BMC, 154; Cohen², 1120; anul
119—122.
259. Același
AR. ↓ Greut. 2,81 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda
mult tocită. BMC, 154; Cohen², 1120;
anul 119—122.
260. Același
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, moneda netocită.
BMC, 159; Cohen², 1120; anul 119—122.

261. Același
AR. ✓ Greut. 2,90 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, moneda tocită.
BMC, 162; Cohen², 114; anul 119—122.
262. Același
AR. ↓ Greut. 3,48 g. Diam. 19,50 mm.
Conservarea foarte bună, moneda neto-
cită. BMC, 164; Cohen², 1149; anul
119—122.
263. Același
AR. ✓ Greut. 2,99 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 164; Cohen², 1149; anul
119—122.
264. Același
AR. ↓ Greut. 3,47 g. Diam. 19,80 mm.
Conservarea bună, moneda puțin to-
cită. BMC, 164, notă; Cohen², 1149;
anul 119—122.
265. Același
AR. ↓ Greut. 3,18 g. Diam. 19,30 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
169; Cohen², 1143; anul 119—122.
266. Același
AP. ↓ Greut. 3,35 g. Diam. 19,30 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
170; Cohen², 1155; anul 119—122.
267. Același
AR. ↓ Greut. 3,30 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
170; Cohen², 1155; anul 119—122.
268. Același
AR. ✓ Greut. 2,75 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
170; Cohen², 1150; anul 119—122.
269. Același
AR. ✓ Greut. 3,14 g. Diam. 20,05 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
179; Cohen², 1091; anul 119—122.
270. Același
AR. ✓ Greut. 3,29 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
184; Cohen², 1093; anul 119—122.
271. Același
AR. ✓ Greut. 3,08 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 184;
Cohen², 1093; anul 119—122.
272. Același
AR. ✓ Greut. 3,49 g. Diam. 19,50 mm.
Conservarea foarte bună, moneda puțin
tocită. BMC, 194; Cohen², 1140; anul
119—122.
273. Același
AR. ↓ Greut. 3,44 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, moneda tocită BMC,
194; Cohen², 1140; anul 119—122.
274. Același
AR. ✓ Greut. 3,23 g. Diam. 18,70 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
194; Cohen², 1140; anul 119—122.
275. Același
AR. ↓ Greut. 2,95 g. Diam. 21 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
194; Cohen², 1140; anul 119—122.
276. Același
AR. ✓ Greut. 3,10 g. Diam. 20,90 mm.
Conservarea foarte bună, moneda puțin
circulată. BMC, 197; Cohen², 1148;
anul 119—122.
277. Același
AR. ✓ Greut. 3,27 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 215;
anul 119—122.
278. Același
AR. ↓ Greut. 3,23 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, moneda puțin cir-
culată. BMC, 240; Cohen², 1162; anul
119—122.
279. Același
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, moneda foarte puțin
tocită. BMC, 247; Cohen², 1174; anul
119—122.
280. Același
AR. ↓ Greut. 3,30 g. Diam. 18,75 mm.
Conservarea foarte bună, neuzată. BMC,
248; Cohen², 130; anul 119—122.
281. Același
AR. ✓ Greut. 2,85 g. Diam. 19,60 mm.
Conservarea bună, moneda tocită.
BMC, 248; Cohen², 130; anul 119—122.
282. Același
AR. ↓ Greut. 3,16 g. Diam. 20,70 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
252; Cohen², 214; anul 119—122.
283. Același
AR. ↓ Greut. 3,00 g. Diam. 20,50 mm.
BMC, 257 variantă; Cohen², 255; anul
119—122.
284. Același
AR. ↓ Greut. 3,24 g. Diam. 20,60 mm.
Conservarea foarte bună. Moneda aproa-
pe nu poartă urme de circulație. BMC,
262; Cohen², 599; anul 119—122.
285. Același
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 19 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 266;
Cohen², 600; anul 119—122.
286. Același
AR. ✓ Greut. 3,32 g. Diam. 19,60 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 266;
cf. Cohen², 612; anul 119—122.

287. Același
AR. ↓ Greut. 3,19 g. Diam. 19,90 mm.
Conservarea bună, puțin uzată. BMC,
268; Cf. Cohen ², 612; anul 119—122.
288. Același
AR. ✓ Greut. 3,20 g. Diam. 19,70 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
270; anul 119—122.
289. Același
AR. ↘ Greut. 3,16 g. Diam. 21 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 277;
Cohen ², 815; anul 119—122.
290. Același
AR. ↘ Greut. 3,41 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 277;
Cohen ², 815; anul 119—122.
291. Același
AR. ✓ Greut. 3,16 g. Diam. 19,10 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 282;
Cohen ², 904; anul 119—122.
292. Același
AR. ✓ Greut. 3,41 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
284; Cohen ², 903; anul 119—122.
293. Același
AR. ✓ Greut. 3,11 g. Diam. 20,7 mm.
Conservarea bună, monedă tocită. BMC,
284; Cohen ², 903; anul 119—122.
294. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 314;
Cohen ², 1324; anul 119—122.
295. Același
AR. ✓ Greut. 3,57 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
315; Cohen ², 1327; anul 119—122.
296. Același
AR. ✓ Greut. 3,25 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 315;
Cohen ², 1327; anul 119—122.
297. Același
AR. ✓ Greut. 3,05 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 315;
Cohen ², 1327; anul 119—122.
298. Același
AR. ✓ Greut. 3,05 g. Diam. 19,10 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 316;
Cohen ², 1327; anul 119—122.
299. Același
AR. ✓ Greut. 2,97 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
316; Cohen ², 1327; anul 119—122.
300. Același
AR. ↓ Greut. 3,45 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea bună, netocită. BMC, 324;
Cohen ², 1477; anul 119—122.
301. Același
AR. ✓ Greut. 2,81 g. Diam. 19,70 mm.
Conservarea satisfăcătoare. BMC, 324;
Cohen ², 1477; anul 119—122.
302. Același
AR. ✓ Greut. 2,21 g. Diam. 19,30 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
324; Cohen ², 1477; anul 119—122.
303. Același
AR. ↓ Greut. 3,23 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
334; Cohen ², 315; anul 125—128.
304. Același
AR. ↓ Greut. 3,02 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
334; Cohen ², 315; anul 125—128.
305. Același
AR. ↓ Greut. 2,93 g. Diam. 19,45 mm.
Conservarea satisfăcătoare. BMC, III,
p. 282, notă.
306. Același
AR. ↓ Greut. 3,35 g. Diam. 21 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 338; Cohen ², 332; anul
125—128.
307. Același
AR. ✓ Greut. 3,14 g. Diam. 15,8 mm
× 19,5 mm. Conservarea bună, moneda
tocită. BMC, 348; Cohen ², 307; anul
125—128.
308. Același
AR. ↓ Greut. 3,05 g. Diam. 19,10 mm.
Conservarea bună, dar moneda mult
tocită. BMC, 351; Cohen ², 310; anul
125—128.
309. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 19,50 mm.
Conservarea bună, moneda mult to-
cită. BMC, 361; Cohen ², —; anul 125—
128.
310. Același
AR. ↘ Greut. 2,95 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, moneda tocită. BMC,
366; Cohen ², —; anul 125—128.
311. Același
AR. ↘ Greut. 3,28 g. Diam. 20 mm
Conservarea bună, moneda tocită. BMC
368; Cohen ², 337; anul 125—128.
312. Același
AR. ↓ Greut. 3,24 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
368. Cohen ², 337; anul 125—128.
313. Același
AR. ↓ Greut. 3,24 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea bună, moneda puțin tocită.
BMC, 368; Cohen ², 337; anul 125—128.

314. Același
AR. ↓ Greut. 3,20 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
374; Cohen², 341; anul 125-128.
315. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 18,80 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 379;
Cohen², 381; anul 125-128.
316. Același
AR. ↓ Greut. 2,99 g. Diam. 22 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
379; Cohen², 381; anul 125-128.
317. Același
AR. ∨ Greut. 3,23 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, Cohen², 379; anul 125-
128.
318. Același
AR. ✓ Greut. 3,16 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea bună, moneda puțin to-
cită. BMC, 391; Cohen², 328; anul
125-128.
319. Același
AR. ↓ Greut. 2,70 g. Diam. 19,40 mm.
Conservarea satisfăcătoare, dar mo-
neda mult tocită. BMC, 391; Cohen²,
328; anul 125-128.
320. Același
AR. ∨ Greut. 2,98 g. Diam. 20,10 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 396; Cohen², 335; anul
125-128.
321. Același
AR. ↓ Greut. 2,82 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare, dar mone-
da mult tocită. BMC, 396; Cohen²,
335; anul 125-128.
322. Același
AR. ∨ Greut. 3,13 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 396;
Cohen², 335; anul 125-128.
323. Același
AR. ∨ Greut. 3,21 g. Diam. 19,30 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 400;
Cohen², -; anul 125-128.
324. Același
AR. ↓ Greut. 3,00 g. Diam. 20,80 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 413; Cohen², 393; anul
125-128.
325. Același
AR. ↓ Greut. 3,20 g. Diam. 19 mm.
Conservarea slabă, moneda puțin to-
cită. BMC, 417; Cohen², 390; anul
125-128.
326. Același
AR. ✓ Greut. 3,145 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 421 (notă); Cohen², -;
anul 125-128.
327. Același
AR. ✓ Greut. 3,19 g. Diam. 17,80 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
422; Cohen², 358; anul 125-128.
328. Același
AR. ✓ Greut. 2,97 g. Diam. 18,75 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 422;
Cohen², 358; anul 125-128.
329. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda pu-
țin tocită. BMC, 426; Cohen², 361;
anul 125-128.
330. Același
AR. ✓ Greut. 3,35 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 428; Cohen², -; anul 125-
128.
331. Același
AR. ∨ Greut. 2,68 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 453;
Cohen², 454; anul 125-128.
332. Același
AR. ∨ Greut. 3,06 g. Diam. 19 mm.
Conservarea slabă, puțin tocită. BMC,
471; Cohen², 295; anul 128-132.
333. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 20,50 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 488;
Cohen², 380; anul 128-132.
334. Același
AR. ↓ Greut. 3,18 g. Diam. 18,65 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 491; Cohen², 395; anul
128-132.
335. Același
AR. ↓ Greut. 3,26 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
491; Cohen², 395; anul 128-132.
336. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
497; Cohen², -; anul 128-132.
337. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 19,20 mm.
Conservarea bună, moneda puțin tocită.
BMC, 497; Cohen², -; anul 128-132.
338. Același
AR. ∨ Greut. 3,11 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea slabă. BMC, III, p. 304,
notă; Cohen², 467; anul 128-132.

339. Același
AR. √ Greut. 3,19 g. Diam. 19,50 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
548—551; variantă; Cohen², —; anul
132—134.
340. Același
AR. ↓ Greut. 3,04 g. Diam. 19,20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
553; Cohen², 894; anul 132—134.
341. Același
AR. √ Greut. 3,06 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 556;
Cohen², 918; anul 132—134.
342. Același
AR. √ Greut. 2,85 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
590; Cohen², 122; anul 134—138.
343. Același
AR. √ Greut. 3,34 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 595;
Cohen², 172; anul 134—138.
344. Același
AR. ↓ Greut. 2,98 g. Diam. 19,80 mm.
Conservarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 595; Cohen², 172; anul 134—
—138.
345. Același
AR. √ Greut. 3,19 g. Diam. 19,80 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 606;
Cohen², 614; anul 134—138.
346. Același
AR. ↓ Greut. 3,47 g. Diam. 17 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
627; Cohen², 716; anul 134—138.
347. Același
AR. √ Greut. 3,23 g. Diam. 19 mm.
Conservarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 627; Cohen², 716; anul 134—138.
348. Același
AR. √ Greut. 3,29 g. Diam. 19,20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 627; Cohen², 716; anul
134—138.
349. Același
AR. √ Greut. 3,16 g. Diam. 18,10 mm.
Conservarea bună, moneda puțin tocită.
BMC, 627; Cohen², 716; anul 134—138.
350. Același
AR. √ Greut. 2,94 g. Diam. 18 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 627;
Cohen², 716; anul 134—138.
351. Același
AR. ↓ Greut. 3,25 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea foarte bună, moneda foarte
puțin circulată. BMC, 634; Cohen²,
761; anul 134—138.
352. Același
AR. ↓ Greut. 3,36 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea satisfăcătoare, dar moneda
mult tocită. BMC, 634; Cohen², 761;
anul 134—138.
353. Același
AR. ↓ Greut. 3,15. Diam. 18,7 mm.
Conservarea bună, moneda puțin tocită.
BMC, 677; Cohen², 963; anul 134—138.
354. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 20,4 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 677;
Cohen², 963; anul 134—138.
355. Același
AR. √ Greut. 3,03 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 677;
Cohen², 963; anul 134—138.
356. Același
AR. ↓ Greut. 2,93 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 677;
Cohen², 963; anul 134—138.
357. Același
AR. √ Greut. 3,09 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 677; Cohen², 963; anul
134—138.
358. Același
AR. ↓ Greut. 3,40 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 677,
variantă, notă. Cohen², —; anul 134—
138.
359. Același
AR. ↓ Greut. 3,26 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
680; Cohen², 966; anul 134—138.
360. Același
AR. ↓ Greut. 3,56 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
685; Cohen², 1028; anul 134—138.
361. Același
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 693;
Cohen², 1032; anul 134—138.
362. Același
AR. ↓ Greut. 3,56 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea foarte bună, moneda foarte
puțin tocită. BMC, 694; Cohen², 1204;
anul 134—138.
363. Același
AR. ↓ Greut. 3,29 g. Diam. 18,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 694;
Cohen², 1204; anul 134—138.
364. Același
AR. √ Greut. 3,47 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
694; Cohen², 1204; anul 134—138.

365. Același
AR. ✓ Greut. 3,18 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 707; Cohen², 1312; anul
134—138.
366. Același
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea bună, moneda puțin to-
cită. BMC, 710; Cohen², 1316; anul
134—138.
367. Același
AR. ∨ Greut. 3,47 g. Diam. 20,2 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 716;
Cohen², 1335; anul 134—138.
368. Același
AR. ∨ Greut. 3,19 g. Diam. 19,3 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 716; Cohen², 1335; anul
134—138.
369. Același
AR. ∨ Greut. 3,11 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, moneda tocită. BMC,
726; Cohen², 1329; anul 134—138.
370. Același
AR. ↓ Greut. 3,37 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
726; Cohen², 1329; anul 134—138.
371. Același
AR. ✓ Greut. 3,02 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
721; Cohen², 1328; anul 134—138.
372. Același
AR. ↓ Greut. 3,05 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, moneda tocită.
BMC, 721; Cohen², 1328; anul 134—138.
373. Același
AR. ↓ Greut. 3,18 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 742;
Cohen², 1427; anul 134—138.
374. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 741;
Cohen², 1427; anul 134—138.
375. Același
AR. ↓ Greut. 2,92 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda mult
tocită. BMC, 761; Cohen², 1455; anul
134—138.
376. Același
AR. ∨ Greut. 3,32 g. Diam. 18,40 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 771;
Cohen², 1461; anul 143—148.
377. Același
AR. ✓ Greut. 3,12 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 771;
Cohen², 1461; anul 134—138.
378. Același
AR. ✓ Greut. 3,09 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 771; Cohen², 1461; anul
134—138.
379. Același
AR. ∨ Greut. 2,95 g. Diam. 18,3 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 771 variantă; Cohen², 1461;
anul 134—138.
380. Același
AR. ↓ Greut. 3,11 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
777; Cohen², 1481; anul 134—138.
381. Același
AR. ✓ Greut. 3,06 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda to-
cită. BMC, 777; Cohen², 1481; anul
134—138.
382. Același
AR. ↓ Greut. 2,71 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare. BMC, 778;
Cohen², 1481; anul 134—138.
383. Același
AR. ↓ Greut. 3,38 g. Diam. 17 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
778; Cohen², 1481; anul 134—138.
384. Același
AR. ↓ Greut. 3,05 g. Diam. 19,3 mm.
Conservarea slabă (moneda știrbită av.
sus), altfel puțin tocită. BMC, 801;
Cohen², 100. Anul 134—138.
385. Același
AR. ✓ Greut. 3,46 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 823;
Cohen², 154; anul 134—138.
386. Același
AR. ✓ Greut. 3,29 g. Diam. 19,3 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda pu-
țin tocită. BMC, 846; Cohen², 822;
anul 124—138.
387. Același
AR. ↓ Greut. 3,22 g. Diam. 19,4 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 850;
Cohen², 867; anul 134—138.
388. Același
AR. ✓ Greut. 3,22 g. Diam. 19,4 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 877;
Cohen², —; anul 134—138.
389. *Hadrian (Sabina)*
AR. ✓ Greut. 3,12 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
895; Cohen², 12.

390. *Hadrian*
AR. ↓ Greut. 3,1 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
895; Cohen², 12.
391. *Hadrian (Sabina)*
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 18 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC,
895; Cohen², 12.
392. Acceași
AR ↓ Greut. 2,99 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
924; Cohen², 85.
393. Acceași
AR ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 929;
Cohen².
394. Acceași
AR. ↓ Greut. 3,48 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, dar tocită. BMC,
932; Cohen².
395. Acceași
AR. ✓ Greut. 3,13 g. Diam. 19 mm.
Conservarea satisfăcătoare; tocită. BMC,
932; Cohen², —
396. Acceași
AR. ✗ Greut. 3,33 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 940;
Cohen², 43.
397. Acceași
AR. ↓ Greut. 3,13 g. Diam. 18 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
940; Cohen², 43.
398. Acceași
AR. ↓ Greut. 3,22 g. Diam. 17,5 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC,
940; Cohen², 43.
399. Acceași
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
944; Cohen², 73.
400. Acceași
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda
mult tocită. BMC, 944; Cohen², 73.
401. Acceași
AR. ↓ Greut. 3,45 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 947;
Cohen², 73.
402. Acceași
AR. ↓ Greut. 3,11 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 947;
Cohen², 73.
403. *Hadrian (L. Aelius Caesar)*
AR. ✗ Greut. 3,01 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
979; Cohen², 55; anul 137.
404. *Antoninus Pius*
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 18 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
6, variantă; Cohen², 663; anul 138.
405. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 23;
Cohen², 79; anul 138.
406. *Antoninus Pius*
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
60; Cohen², 86; anul 139.
407. Același
AR. ↓ Greut. 2,79 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită.
BMC, 65; Cohen², 91; anul 139.
408. Același
AR. ✗ Greut. 3,19 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită.
BMC, 83; Cohen², 831; anul 139.
409. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 88;
Cohen², 834; anul 139.
410. Același
AR. ↓ Greut. 3,13 g. Diam. 19 mm.
Conservarea mediocră, tocită. BMC, 88;
Cohen², 834; anul 139.
411. Același
AR. ↓ Greut. 3,32 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
91; Cohen²; anul 139.
412. Același
AR. ↓ Greut. 3,20 g. Diam. 18,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
96; Cohen², 851; anul 139.
413. Același
AR. ✓ Greut. 3,09 g. Diam. 19 mm.
Conservarea mediocră, tocită. BMC,
96; Cohen², 851; anul 139.
414. *Antoninus Pius (Faustina I)*
AR. ↓ Greut. 3,26 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC,
136; Cohen², 215; anul 139—140.
415. *Antoninus Pius*
AR. ↑ Greut. 3,15 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 173,
Cohen², 14; anul 140—144.
416. Același
AR. ↑ Greut. 2,97 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
173; Cohen², 14; anul 140—144.

417. Același
AR. ✓ Greut. 3,32 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea foarte bună, moneda n-a
circulat. BMC, 175; Cohen², 14; anul
140—144.
418. Același
AR. Greut. 3,19 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
180; Cohen², 33; anul 140—144.
419. Același
AR. ✓ Greut. 3,05 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 182;
Cohen², 33; anul 140—144.
420. Același
AR. ↓ Greut. 3,11 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 186;
Cohen², 59; anul 140—144.
421. Același
AR. ↓ Greut. 3,24 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 194;
Cohen², 124; anul 140—144.
422. Același
AR. ∨ Greut. 3,01 g. Diam. 19 mm.
Conservarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 194; Cohen², 124; anul 140—144.
423. Același
AR. ∨ Greut. 2,95 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
194; Cohen², 124; anul 140—144.
424. Același
AR. ↓ Greut. 3,34 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
207; Cohen², 405; anul 140—144.
425. Același
AR. ↓ Greut. 3,20 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
320; Cohen²; anul 140—144.
426. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
225; Cohen², 681; anul 140—144.
427. Același
AR. ↓ Greut. 2,87 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 246;
Cohen², 466; anul 140—144.
428. Același
AR. ↓ Greut. 3,47 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
255; Cohen², —; anul 140—144.
429. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↓ Greut. 3,34 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, foarte puțin tocită.
BMC, 270; Cohen², 389; anul 140—144.
430. Același
AR. ✓ Greut. 3,46 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 270;
Cohen², 389; anul 140—144.
431. Același
AR. ✓ Greut. 3,51 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 277;
Cohen², 451; anul 140—144.
432. *Antoninus Pius (Faustina I)*
AR. ↑ Greut. 3,25 g. Diam. 17,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
298; Cohen², 159; anul 141 sau după.
433. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,74 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 298;
Cohen², 159; anul 141.
434. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 301;
Cohen², 166; anul 141.
435. Aceeași
AR. ∨ Greut. 3,14 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 280;
Cohen², 41; anul 141.
436. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,88 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 313;
Cohen², 234; anul 141.
437. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea mediocră, tocită. BMC,
313; Cohen², 234; anul 141.
438. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 314;
Cohen², 234; anul 141.
439. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,37 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 315;
Cohen², 237; anul 141.
440. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,02 g. Diam. 18,7 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 316;
Cohen², 237; anul 141.
441. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,23 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
339; Cohen², 1; după anul 141.
442. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,20 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 339;
Cohen², 1; după anul 141.
443. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,60 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
346; Cohen², 26; după anul 141.

444. Aceeași
AR. ↙ Greut. 3,39 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 346;
Cohen², 26; după anul 141.
445. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,25 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 346;
Cohen², 26; după anul 141.
446. Aceeași
AR. ↗ Greut. 3,13 g. Diam. 19 mm.
Conservarea mediocră, mult tocită.
BMC, 346; Cohen², 26; după anul 141.
447. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 19 mm.
Conservarea mediocră, mult tocită.
BMC, 346; Cohen², 26; după anul 141.
448. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,03 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 346;
Cohen², 26; după anul 141.
449. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,11 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
351; Cohen², 26; după anul 141.
450. Aceeași
AR. ↙ Greut. 2,89 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 351;
Cohen², 26; după anul 141.
451. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,42 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
354; Cohen², 11; după anul 141.
452. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,49 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 373;
Cohen², 32; după anul 141.
453. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,39 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 373,
Cohen², 32; după anul 141.
454. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,32 g. Diam. 18 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită BMC,
373; Cohen², 32.
455. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,29 g. Diam. 19,7 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 373;
Cohen², 32; după anul 141.
456. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,25 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea satisfăcătoare, puțin tocită.
BMC, 373; Cohen², 32; după anul 141.
457. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,25 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 373;
Cohen², 32; după anul 141.
458. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,18 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, moneda mult
tocită. BMC, 373; Cohen², 32; după
anul 141.
459. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,78 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, tocită.
BMC, 375; Cohen², 32; după anul 141.
460. Aceeași
AR. ↙ Greut. 3,10 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 375;
Cohen², 32; după anul 141.
461. Aceeași
AR. ↙ Greut. 3,00 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 375;
Cohen², 32; după anul 141.
462. Aceeași
AR. ↘ Greut. 2,50 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
375; Cohen², 32; după anul 141.
463. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,84 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 378;
Cohen², 32; după anul 141.
464. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,68 g. Diam. 18,7 mm.
Conservarea mediocră, moneda mult
tocită. BMC, 378; Cohen², 32; după
anul 141.
465. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,12 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 384;
Cohen², —; după anul 141.
466. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 19,3 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 392;
Cohen², 93; după anul 141.
467. Aceeași
AR. ↑ Greut. 2,72 g. Diam. 21,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
409; Cohen², 78; după anul 141.
468. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,00 g. Diam. 19,6 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 409;
Cohen², 78; după anul 141.
469. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,92 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 400;
Cohen², 96; după anul 141.
470. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,50 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
400; Cohen², 96; după anul 141.

471. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,20 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 400;
Cohen ², 296; după anul 141.
472. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,15 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 400;
Cohen ², 96; după anul 141.
473. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,03 g. Diam. 18,6 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
400; Cohen ², 96; după anul 141.
474. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,46 g. Diam. 19,3 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 411;
Cohen ², 78; după anul 141.
475. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,13 g. Diam. 20 mm.
Conservarea mediocră, mult to-
cită. BMC, 417; Cohen ². După anul
141.
476. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,32 g. Diam. 19,3 mm.
Conservarea foarte bună, moneda puțin
tocită. BMC, 420; după anul 141.
477. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,63 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
421, Cohen ², 104; după anul 141.
478. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,25 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
421; Cohen ², 104; după anul 141.
479. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 18,6 mm.
Conservarea multumitoare, moneda to-
cită. BMC, 421; Cohen ², 104; după
anul 141.
480. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,02 g. Diam. 20 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC,
428; Cohen ², 120; după anul 141.
481. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,26 g. Diam. 18,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 429;
Cohen ², 120; după anul 141.
482. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,28 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
432; Cohen ², 73; după anul 141.
483. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,08 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 435;
Cohen ², 108; după anul 141.
484. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,38 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 440;
Cohen ², 116; după anul 141.
485. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,38 g. Diam. 17,8 mm.
Conservarea mediocră, mult tocită.
BMC, 440; Cohen ², 116; după anul 141.
486. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 445;
Cohen ², 119; după anul 141.
487. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,22 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, foarte puțin tocită.
BMC, 462; Cohen ², 136; după anul 141.
488. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,195 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 462;
Cohen ², 136; după anul 141.
489. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,28 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 464;
după anul 141.
490. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,05 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
467; Cohen ², 179; după anul 141.
491. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,94 g. Diam. 18 mm.
Conservarea mediocră, moneda mult
tocită. BMC, 468; Cohen ², 179; după
anul 141.
492. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,98 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
469; Cohen ², 179; după anul 141.
493. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,87 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
469 variantă; Cohen ², 179; după anul
141.
494. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,47 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, moneda foarte puțin
tocită. BMC, 475; Cohen ², 175; după
anul 141.
495. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,15 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 475;
Cohen ², 175; după anul 141.
496. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,10 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
485; Cohen ², 291; după anul 141.

497. *Antoninus Pius*
AR. ↙ Greut. 3,68 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, foarte puțin tocită.
BMC, 496; Cohen ², 437; după anul
143—144.
498. Același
AR. ↓ Greut. 2,91 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, moneda foarte puțin
tocită. BMC, 512; Cohen ², 228; anul
145—161.
499. Același
AR. ↓ Greut. 3,08 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 512
variantă; Cohen ², 228; anul 145—161.
500. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, moneda foarte puțin
tocită. BMC, 521; Cohen ², 226; anul
145—161.
501. Același
AR. ↘ Greut. 3,09 g. Diam. 18,9 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
530; Cohen ², 344; anul 145—161.
502. Același
AR. ↗ Greut. 3,38 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 536;
Cohen ², 345; anul 145—161.
503. Același
AR. ↗ Greut. 3,30 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
536; Cohen ², 344; anul 145—161.
504. Același
AR. ↓ Greut. 3,24 g. Diam. 20 mm.
Conservarea foarte bună, moneda
aproape necirculată. BMC, 536; Co-
hen ², 345; anul 145—161.
505. Același
AR. ↗ Greut. 3,15 g. Diam. 20 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
536; Cohen ², 345; anul 145—161.
506. Același
AR. ↘ Greut. 3,08 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 536;
Cohen ², 345; anul 145—161.
507. Același
AR. ↗ Greut. 3,35 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
567; Cohen ², 490; anul 145—161.
508. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↑ Greut. 3,15 g. Diam. 18,9 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
567; Cohen ², 490; anul 145—161.
509. Același
AR. ↓ Greut. 3,43 g. Diam. 17,8 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC,
571; Cohen ², 491; anul 145—161.
510. Același
AR. ↓ Greut. 3 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 582;
Cohen ², 1117; anul 145—161.
511. Același
AR. ↗ Greut. 3,32 g. Diam. 18,7 mm.
Conservarea bună, circulată. BMC, 594;
Cohen ², 110; anul 145—161.
512. Același
AR. ↓ Greut. 3 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 594; Cohen ², 110; anul 145—
161 (?).
513. Același
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 594; Cohen ², 110; anul 145—
161 (?).
514. Același
AR. ↓ Greut. 3,15 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
594; Cohen ², 110; anul 145—161 (?).
515. *Antoninus Pius*
AR. ↓ Greut. 3,25 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
621; Cohen ², 283; anul 147—148.
516. Același
AR. ↓ Greut. 3,30 g. Diam. 21 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
658; Cohen ², 284; anul 148—149.
517. Același
AR. ↑ Greut. 3,12 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC;
Cohen ², 287; anul 148—149 (?).
518. Același
AR. ↓ Greut. 3,33 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
664; Cohen ², 252; anul 148—149.
519. Același
AR. ↓ Greut. 2,93 g. Diam. 18,7 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
664; Cohen ², 252; anul 148—149.
520. Același
AR. ↓ Greut. 3,40 g. Diam. 19 mm.
Conservarea foarte bună, moneda puțin
tocită. BMC, 671; Cohen ², 281; anul
148—149.
521. Același
AR. ↓ Greut. 3,28 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 670;
Cohen ², 281; anul 148—149.
522. Același
AR. ↘ Greut. 3,30 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
670; Cohen ², 281; anul 148—149.

523. Același
AR. ↓ Greut. 3,56 g. Diam. 18,7 mm.
Conservarea foarte bună, aproape necirculată. BMC, 675; Cohen², 304; anul 148—149.
524. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↓ Greut. 3,15 g. Diam. 20,4 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 704; Cohen², 19; anul 148—149.
525. *Antoninus Pius*
AR. ↓ Greut. 3,01 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 719; Cohen², 265; anul 150—151.
526. Același
AR. ↓ Greut. 3,31 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 731; Cohen², 583; anul 150—151.
527. Același
AR. ↓ Greut. 3,35 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 736; Cohen², 825; anul 150—151.
528. Același
AR. ↘ Greut. 3,60 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, netocită. BMC, 749; Cohen², —; anul 151—152.
529. Același
AR. ↓ Greut. 3,43 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea foarte bună, moneda foarte puțin tocită. BMC, 754; Cohen², 617; anul 151—152.
530. Același
AR. ↓ Greut. 2,91 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea slabă, mult tocită. BMC, 762; Cohen², 196; anul 151—152.
531. Același
AR. ↓ Greut. 3,40 g. Diam. 18,3 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 762; Cohen², 196; anul 151—152.
532. Același
AR. ↘ Greut. 3,40 g. Diam. 20 mm.
Conservarea satisfăcătoare, mult tocită. BMC, 765; Cohen², 288; anul 151—152.
533. Același
AR. ↑ Greut. 3,24 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 765; Cohen², 288; anul 151—152.
534. Același
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 765; Cohen², 288; anul 151—152.
535. Același
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 765; Cohen², 288; anul 151—152.
536. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↘ Greut. 3,32 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 777; Cohen², 646; anul 151—152.
537. *Antoninus Pius*
AR. ↘ Greut. 2,94 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda tocită. BMC, 782; Cohen², 197; anul 152—153.
538. Același
AR. ↓ Greut. 3,35 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 782; Cohen², 197; anul 152—153.
539. Același
AR. ↙ Greut. 3,45 g. Diam. 20 mm.
Conservarea foarte bună, moneda aproape necirculată. BMC, 786; Cohen², 290; anul 152—153.
540. Același
AR. ↘ Greut. 3,05 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, mult tocită. BMC, 786; Cohen², 290; anul 152—153.
541. Același
AR. ↘ Greut. 3,36 g. Diam. 19 mm.
Conservarea foarte bună, moneda aproape necirculată. BMC, 786; Cohen², 290; anul 152—153.
542. Același
AR. ↓ Greut. 3,20 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 790; Cohen², 270; anul 152—153.
543. Același
AR. ↘ Greut. 3,29 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 806; Cohen², 198; anul 153—154.
544. Același
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 806; Cohen², 198; anul 153—154.
545. Același
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 806; Cohen², 198; anul 153—154.
546. Același
AR. ↓ Greut. 3,77 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 809; Cohen², 291; anul 153—154.
547. Același
AR. ↑ Greut. 2,64 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 809; Cohen², 291; anul 153—154.
548. Același
AR. ↑ Greut. 3,32 g. Diam. 21 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda puțin tocită. BMC, 816; anul 153—154.

549. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↓ Greut. 3,10 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 822;
Cohen², 663; anul 153—154.
550. Același
AR. ↑ Greut. 3,04 g. Diam. 18,3 mm.
Conservarea satisfăcătoare. BMC, 826;
Cohen², 673; anul 153—154.
551. Același
AR. ↓ Greut. 3,40 g. Diam. 18,2 mm.
Conservarea satisfăcătoare. Moneda to-
cită. BMC, 804 (?); anul 152—153 (?).
552. *Antoninus Pius*
AR. ↓ Greut. 3,05 g. Diam. 19 mm.
Conservarea multumitoare, tocită. BMC,
832; Cohen², 292; anul 154—155.
553. Același
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 18 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
834; Cohen², 272; anul 154—155.
554. Același
AR. ↑ Greut. 3,31 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, —;
Cohen², 202; anul 155—156.
555. Același
AR. ↓ Greut. 3,55 g. Diam. 20 mm.
Conservarea mediocră, puțin tocită.
BMC, 842; Cohen², 273; anul 155—156.
556. Același
AR. ↑ Greut. 3,17 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
856; Cohen², 979; anul 155—156.
557. Același
AR. ↑ Greut. 3,47 g. Diam. 17,6 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
859; Cohen², 982; anul 155—156.
558. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↑ Greut. 2,96 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 869;
Cohen², 702; anul 155—156.
559. *Antoninus Pius*
AR. ↓ Greut. 3,04 g. Diam. 18,7 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
878; Cohen², 1021; anul 156—157.
560. Același
AR. ↓ Greut. 3,26 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 883;
Cohen², 1016; anul 156—157.
561. Același
AR. ↑ Greut. 3,32 g. Diam. 17,4 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 901;
Cohen², 1038; anul 157—158.
562. Același
AR. ↑ Greut. 3,08 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
901; Cohen², 1038; anul 157—158.
563. Același
AR. ↓ Greut. 3 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
901; Cohen², 1038; anul 157—158.
564. Același
AR. ↓ Greut. 2,75 g. Diam. 18 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda
mult tocită. BMC, 301; Cohen², 1038;
anul 157—158.
565. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↓ Greut. 2,96 g. Diam. 18 mm.
Conservarea slabă, tocită. BMC, 922
(?); Cohen², 731 (?); anul 157—158 (?).
566. *Antoninus Pius*
AR. ↓ Greut. 3,85 g. Diam. 19 mm.
Conservarea foarte bună, moneda pu-
țin tocită. BMC, 924; variantă; Cohen²,
2; anul 158—159.
567. Același
AR. ↓ Greut. 3,23 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 956;
Cohen²; anul 158—159.
568. Același
AR. ↓ 3,45 g. Diam. 18,2 mm. Conser-
varea bună, tocită. BMC, 970 variantă,
bust; Cohen², 360 variantă, *bust*; anul
159—160.
569. Același
AR. ↑ Greut. 3,28 g. Diam. 17,8 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 972;
Cohen²; anul 159—160.
570. Același
AR. ↑ Greut. 3,28 g. Diam. 19 mm.
Conservarea bună, puțin tocită.
BMC, 988; Cohen², 741; anul 159—160.
571. *Antoninus Pius (M. Aurelius)*
AR. ↓ Greut. 3,20 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 996;
Cohen²; 764; anul 159—160.
572. *Antoninus Pius*
AR. ↑ Greut. 3,23 g. Diam. 19 mm. Con-
servarea foarte bună, puțin tocită. BMC,
1013; Cohen²; 631; anul 160—161.
573. Același
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19 mm. Con-
servarea bună, tocită. BMC, 1016; anul
160—161.
574. *M. Aurelius (Faustina II)*
AR. ↓ Greut. 3,07 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea bună, mult tocită. BMC, 1051;
Cohen²; 176.
575. Același
AR. ↓ Greut. 2,95 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea bună, tocită. BMC, 1051;
Cohen², 176.

576. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,05 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea foarte bună, tocită. BMC,
1067; Cohen ², 266.
577. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,24 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
1086; Cohen ², 54.
578. Aceeași
AR. ↓ Greut. 4,15 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 1086; Cohen ², 54.
579. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,21 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea multumitoare, tocită. BMC,
1086; Cohen ², 54.
580. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,12 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
1086; Cohen ², 54.
581. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,07 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea slabă, ștearsă și tocită.
BMC, 1086; Cohen ²; 54.
582. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,88 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea mediocră, tocită. BMC,
1086; Cohen ², 54.
583. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,40 g. Diam. 18,3 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
1092; Cohen ², 184.
584. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,29 g. Diam. 21,3 mm.
Conservarea mediocră, tocită. BMC,
1092 variantă; Cohen ², 193.
585. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,31 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
1099; Cohen ², 15.
586. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea mediocră, tocită. BMC,
1099; Cohen ², 15.
587. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,07 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea medicră, tocită. BMC, 1099;
Cohen ², 15.
588. Aceeași
AR. ↙ Greut. 3,30 g. Diam. 18 mm. Con-
servarea mediocră, tocită. BMC, 1101;
Cohen ², 15.
589. Aceeași
AR. ↑ Greut. 2,92 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 1101; Cohen ², 15.
590. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,31 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 1099;
Cohen ², 15.
591. Aceeași
AR. ↘ Greut. 2,70 g. Diam. 18 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, tocită. BMC,
1106; Cohen ², 24.
592. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,06 g. Diam. 18 mm. Con-
servarea mediocră tocită. BMC, 1103;
Cohen ², 21.
593. *M. Aurelius*
AR. ↑ Greut. 3,03 g. Diam. 19 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 15;
Cohen ², 507; anul 161.
594. Același
AR. ↓ Greut. 3,37 g. Diam. 19 mm. Con-
servarea foarte bună, puțin tocită.
BMC, 15; Cohen ² 507; anul 161.
595. *Lucius Verus*
AR. ↓ Greut. 3,22 g. Diam. 19 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 26
variantă; Cohen ², 19 variantă (cap
laureat); anul 161.
596. *M. Aurelius (Antoninus Pius)*
AR. ↑ Greut. 3,26 g. Diam. 19,3 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 41;
Cohen ², 154; anul 161.
597. Același
AR. ↖ Greut. 2,83 g. Diam. 21 mm. Con-
servarea foarte bună, tocită. BMC, 41;
Cohen ², 154; anul 161.
598. Același
AR. ↓ Greut. 2,87 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea slabă, tocită. BMC, 48; Cohen ²,
135; anul 161.
599. Același
AR. ↑ Greut. 3,15 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 48;
Cohen ², 155; anul 161.
600. Același
AR. ↑ Greut. 3,18 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea foarte bună, moneda puțin
tocită. BMC, 57; Cohen ², 164; anul 161.
601. Același
AR. ↓ Greut. 3,19 g. Diam. 18 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC,
64; Cohen ², 164; anul 161.
602. Același
AR. ↓ Greut. 3,29 g. Diam. 19,6 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
65; Cohen ², 352; anul 161 (?).

603. *M. Aurelius (Faustina II)*
AR. ↓ Greut. 3,36 g. Diam. 19 mm. Conservarea satisfăcătoare, moneda tocită. BMC, 78; Cohen ², 33; anul 161—176.
604. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,35 g. Diam. 20 mm. Conservarea foarte bună, netocită, BMC, 78; Cohen ², 33; anul 161—176.
605. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,40 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 78; Cohen ², 33; anul 161—176.
606. Aceeași
AR. ↗ Greut. 3,41 g. Diam. 18,7 mm. Conservarea bună, netocită. BMC, 79; Cohen ², 35; anul 161—176.
607. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,15 g. Diam. 18,6 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 87; Cohen ², 85; anul 161—176.
608. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,31 g. Diam. 18,7 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 89; Cohen ², 95; anul 161—176.
609. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,28 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 91; Cohen ², 99; anul 161—176.
610. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,19 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 93; Cohen ², 99; anul 161—176.
611. Aceeași
AR. ↖ Greut. 3,05 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 93; Cohen ², 99; anul 161—176.
612. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,89 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, mult tocită. BMC, 93; Cohen ², 99; anul 161—176.
613. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,30 g. Diam. 19,6 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 95; Cohen ², 99; anul 161—176.
614. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,99 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, foarte tocită. BMC, 96; Cohen ², 107; anul 161—176.
615. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,76 g. Diam. 20,1 mm. Conservarea bună, puțin circulată. BMC, 100; Cohen ², 111; anul 161—176.
616. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,30 g. Diam. 19 mm. Conservarea excelentă, moneda *fior di conio*. BMC, 100; Cohen ², 111; anul 161—176.
617. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,38 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 104; Cohen ², 120; anul 161—176.
618. Aceeași
AR. ↑ Greut. 2,94 g. Diam. 21 mm. Conservarea bună, neuzată. BMC, 104; Cohen ², 120; anul 161—176.
619. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,99 g. Diam. 19,9 mm. Conservarea bună, puțin tocită, BMC, 104; Cohen ², 120; anul 161—176.
620. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,15 g. Diam. 22 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 104; Cohen ², 120.
621. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 18,3 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 122; Cohen ², 145; anul 161—176.
622. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,50 g. Diam. 18,8 mm. Conservarea bună, puțin uzată. BMC, 129; Cohen ², 148; anul 161—176.
623. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,31 g. Diam. 19 mm. Conservarea foarte bună, moneda puțin tocită. BMC, 136; Cohen ², 190; anul 161—176.
624. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,26 g. Diam. 19,3 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 136; Cohen ², 190; anul 161—176.
625. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,49. Diam. 21 mm. Conservarea satisfăcătoare, moneda tocită. BMC, 141; Cohen ², 197; anul 161—176.
626. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,35 g. Diam. 19,7 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 156; Cohen ², 221; anul 161—176.
627. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,47 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 175; Cohen ², 286; anul 161—176.
628. *M. Aurelius*
AR. ↑ Greut. 3 g. Diam. 19,9 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 188; Cohen ², 519; anul 161—162.
629. *Lucius Verus*
AR. Greut. 3,16 g. Diam. 19,1 mm. Conservarea satisfăcătoare, moneda tocită. BMC, 202; Cohen ², 155; anul 161—162.

630. Același
AR. ↑ Greut. 3,21 g. Diam. 19,4 mm.
Conservarea bună, tocită BMC, 202;
Cohen ², 155; anul 161—162.
631. Același
AR. ↑ Greut. 3,20. Diam. 17,5 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 202;
Cohen ², 155; anul 161—162.
632. *M. Aurelius*
AR. ↘ Greut. 3,29 g. Diam. 18,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
224; Cohen ², 523; anul 162—163.
633. *Lucius Verus*
AR. ↑ Greut. 3,10 g. Diam. 18,6 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 229;
Cohen ², 156; anul 162—163.
634. *M. Aurelius*
AR. ↑ Greut. 3,12 g. Diam. 18 mm. Con-
servarea foarte bună, moneda puțin
circulată. BMC, 257; anul 163—164.
635. Același
AR. ↑ Greut. 3,21 g. Diam. 18,3 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
276; anul 163—164.
636. *Lucius Verus*
AR. ↑ Greut. 3,01 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 282(?),
Cohen ², 229; anul 163—164.
637. Același
AR. ↓ Greut. 3,17 g. Diam. 19,1 mm.
Conservarea bună, tocită. BMC, 287;
Cohen ², 230; anul 163—164.
638. Același
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 18,2 mm.
Conservarea foarte bună, moneda puțin
tocită. BMC, 298; Cohen ², 8; anul
163—164.
639. *M. Aurelius (Lucilla)*
AR. ↘ Greut. 3,01 g. Diam. 22 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 306.
640. Aceeași
AR. ↘ Greut. 3,22 g. Diam. 18,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
325; Cohen ², 92.
641. Aceeași
AR. ↑ Greut. 2,94 g. Diam. 19,8 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
333; Cohen ², 7.
642. *M. Aurelius și L. Verus (Lucilla)*
AR. ↓ Greut. 3,34 g. Diam. 19 mm. Con-
servarea foarte bună, netocită. BMC,
349; Cohen ², 62.
643. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,38 g. Diam. 19,2 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
349; Cohen ², 62.
644. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,09 g. Diam. 19,9 mm.
Conservarea foarte bună, moneda ne-
circulată. BMC, 353; Cohen ², 89.
645. Aceeași
AR. ↓ Greut. 3,27 g. Diam. 18,1 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
353; Cohen ², 89.
646. *M. Aurelius*
AR. ↓ Greut. 3,18 g. Diam. 18 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC, 357;
Cohen ², 472; anul 164—165.
647. Același
AR. ↑ Greut. 3,30 g. Diam. 19,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
359; Cohen ², 474; anul 164—165.
648. Același
AR. ↓ Greut. 3,30 g. Diam. 18 mm. Con-
servarea bună, puțin tocită. BMC,
366; Cohen ², 9; anul 164—165.
649. Același
AR. ↓ Greut. 3,41 g. Diam. 19,3 mm.
Conservarea bună, moneda puțin to-
cită de circulație. BMC, 401; Cohen ²,
435; anul 165—166.
650. Același
AR. ↓ Greut. 2,94 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea foarte bună, necirculată. BMC,
401; Cohen ², 435; anul 165—166.
651. Același
AR. ↑ Greut. 3,40 g. Diam. 19,4 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
406; Cohen ², 878; anul 165—166.
652. Același
AR. ↑ Greut. 3,35 g. Diam. 20,5 mm. Con-
servarea satisfăcătoare, moneda tocită.
BMC, 406; Cohen ², 878; anul 165—166.
653. Același
AR. ↑ Greut. 3,24 g. Diam. 20 mm. Con-
servarea bună, tocită. BMC, 406; Cohen ²,
878; anul 165—166.
654. Același
AR. ↘ Greut. 3,08 g. Diam. 20,8 mm.
Conservarea satisfăcătoare, moneda pu-
țin tocită. BMC, 406; Cohen ², 878; anul
165—166.
655. *Lucius Verus*
AR. ↑ Greut. 3,10 g. Diam. 20,5 mm.
Conservarea bună, puțin tocită. BMC,
420; Cohen ², 127; anul 165—166.
656. Același
AR. ↑ Greut. 3,09 g. Diam. 21 mm. Con-
servarea foarte bună, moneda necircu-
lată. BMC, 426; Cohen ², 126; anul
165—166.

657. *M. Aurelius*
AR. ↘ Greut. 2,96 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 435; Cohen², 882; anul 166 — 167.
658. *Lucius Verus*
AR. ↑ Greut. 3,20 g. Diam. 20,6 mm. Conservarea bună, netocită. BMC, 447; Cohen², 297; anul 166 — 167.
659. *M. Aurelius*
AR. ↙ Greut. 3,37 g. Diam. 20 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 459; Cohen², 208; anul 167—168.
660. Același
AR. ↓ Greut. 3,07 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, moneda foarte puțin tocită. BMC, 467; Cohen², 899; anul 167—168.
661. *Lucius Verus*
AR. ↑ Greut. 3,41 g. Diam. 21 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 472; Cohen², 310; anul 167—168.
662. Același
AR. ↓ Greut. 3,36 g. Diam. 21,9 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 472; Cohen², 310; anul 167 — 168.
663. Același
AR. ↓ Greut. 3,30 g. Diam. 19,6 mm. Conservarea foarte bună, puțin circulată. BMC, 472; Cohen², 310; anul 167—168.
664. Același
AR. ↙ Greut. 3,55 g. Diam. 19,3 mm. Conservarea foarte bună, moneda puțin tocită. BMC, 477; Cohen², 111; anul 167 — 168.
665. Același
AR. ↑ Greut. 3,42 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 477; Cohen², 111; anul 167—168.
666. Același
AR. ↓ Greut. 3,36 g. Diam. 21,5 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 481; Cohen², 318; anul 167 — 168.
667. Același
AR. ↑ Greut. 3,25 g. Diam. 18,8 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 481; Cohen², 318; anul 167—168.
668. *M. Aurelius*
AR. ↓ Greut. 3,18 g. Diam. 17,3 mm. Conservarea bună, netocită. BMC, 490; Cohen², 178; anul 168—169.
669. Același
AR. ↘ Greut. 2,82 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, moneda foarte puțin tocită. BMC, 490; Cohen², 178; anul 168—169.
670. Același
AR. ↘ Greut. 3,26 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 492; Cohen², 412; anul 168—169.
671. Același
AR. ↙ Greut. 3,52 g. Diam. 20 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 492; Cohen², 412; anul 168—169.
672. Același
AR. ↘ Greut. 3,24 g. Diam. 22 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 492; Cohen², 412; anul 168 — 169.
673. Același
AR. ↑ Greut. 3,54 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 494; Cohen², 543; anul 168—169.
674. *M. Aurelius (L. Verus)*
AR. ↗ Greut. 3,09 g. Diam. 21,5 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 503; Cohen², 55; anul 169(?).
675. *M. Aurelius*
AR. ↑ Greut. 3,12 g. Diam. 19,8 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 506; Cohen², 130; anul 169—170.
676. Același
AR. ↓ Greut. 3,26 g. Diam. 20 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 514; Cohen², 139; anul 169—170.
677. Același
AR. ↑ Greut. 3,11 g. Diam. 20,5 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 514; Cohen², 139; anul 169—170.
678. Același
AR. ↑ Greut. 3,32 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 521; anul 169—170.
679. Același
AR. ↓ Greut. 3,63 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, moneda foarte puțin tocită. BMC, 525; Cohen², 546; anul 169—170.
680. Același
AR. ↘ Greut. 3,19 g. Diam. 19,2 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 531; anul 169—170.

681. Același
AR. ↓ Greut. 3,88 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 535; Cohen ², 126; anul 170—171.
682. Același
AR. ↓ Greut. 3,35 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 537; Cohen ², 133; anul 170—171.
683. Același
AR. ↓ Greut. 3,13 g. Diam. 20 mm. Conservarea mediocră, moneda puțin tocită. BMC, 556; anul 171—172.
684. Același
AR. ↖ Greut. 3,48 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, moneda puțin circulată. BMC, 561; anul 171—172.
685. Același
AR. ↙ Greut. 3,18 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 562; anul 171—172.
686. Același
AR. ↓ Greut. 2,81 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 610; Cohen ², 326; anul 173—174.
687. Același
AR. ↓ Greut. 3,51 g. Diam. 18,5 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată (aproape *fior di conio*). BMC, 612; Cohen ², 315; anul 174—175.
688. Același
AR. ↑ Greut. 3,24 g. Diam. 20 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 615, variantă; Cohen ², 322; anul 174—175.
689. Același
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 19 mm. Conservarea foarte bună, necirculată. BMC, 629; Cohen ², 920; anul 174—175.
690. Același
AR. ↑ Greut. 3,26 g. Diam. 18,6 mm. Conservarea satisfăcătoare, puțin tocită. BMC, 672; anul 175—176.
691. Același
AR. ↑ Greut. 3,15 g. Diam. 21,5 mm. Conservarea bună, aproape necirculată. BMC, 680; Cohen ², 935; anul 175—176.
692. Același
AR. ↘ Greut. 2,96 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, moneda foarte puțin tocită. BMC, vol. III, p. 486, după nr. 691; Cohen ², 152; anul 176—177(?).
693. *M. Aurelius (Commodus)*
AR. ↓ Greut. 3,29 g. Diam. 20,5 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 750; Cohen ², 739; anul 177.
694. Același
AR. ↓ Greut. 3,45 g. Diam. 21 mm. Conservarea bună, necirculată. BMC, 753, variantă. Cohen ², 744; anul 177.
695. *M. Aurelius*
AR. Greut. 3,08 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 768; Cohen ², 953; anul 177—178.
696. Același
AR. ↓ Greut. 2,93 g. Diam. 19,8 mm. Conservarea bună, moneda foarte puțin tocită. BMC, 772; Cohen ², 954; anul 177—178.
697. *M. Aurelius (Commodus)*
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 18,6 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 780; anul 177—178.
698. *M. Aurelius*
AR. ↙ Greut. 3,48 g. Diam. 18,3 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 788; Cohen ², 967; anul 178—179.
699. Același
AR. ↓ Greut. 3,24 g. Diam. 19,2 mm. Conservarea satisfăcătoare, moneda puțin tocită. BMC, 789; Cohen ², 968 variantă; anul 178—179.
700. *M. Aurelius (Commodus)*
AR. ↑ Greut. 2,97 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin circulată. BMC, 801; Cohen ², 775; anul 179.
701. *M. Aurelius (Lucilla)*
AR. ↑ Greut. 2,92 g. Diam. 20,8 mm. Conservarea satisfăcătoare, moneda tocită. BMC, 839.
702. *Commodus (M. Aurelius)*
AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 70; Cohen ², 311; anul 181—182.
703. Același
AR. ↓ Greut. 3,09 g. Diam. 18,5 mm. Conservarea slabă, moneda tocită. BMC, 22; Cohen ², 83; anul 180.
704. Același
AR. ↖ Greut. 2,94 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 22; Cohen ², 83; anul 180.
705. Același
AR. ↓ Greut. 2,29 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, necirculată. BMC, 23; Cohen ², 83; anul 180.
706. Același
AR. ↑ Greut. 3,02 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, necirculată. BMC, 27; Cohen ², 97; anul 180.

707. *Commodus (Crispina)*
AR. ↑ Greut. 3,32 g. Diam. 18,5 mm. Conservarea mulțumitoare, moneda tocită. BMC, 31; Cohen², 15.
708. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,65 g. Diam. 18,8 mm. Conservarea slabă, tocită. BMC, 36; Cohen², 5.
709. Aceeași
AR. ↓ Greut. 2,54 g. Diam. 18,7 mm. Conservarea mediocră, tocită. BMC, 36; Cohen², 5.
710. Aceeași
AR. ↑ Greut. 3,28 g. Diam. 18,4 mm. Conservarea bună, tocită. BMC, 37; Cohen², 8.
711. Aceeași
AR. ↑ Greut. 2,88 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 39; Cohen², 16.
712. Aceeași
AR. ↑ Greut. 2,64 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 44; Cohen², 355.
713. *Commodus*
AR. ↓ Greut. 3,14 g. Diam. 18,6 mm. Conservarea foarte bună, moneda nu poartă urme de tocire. BMC, 70; Cohen², 311; anul 181—182.
714. Același
AR. ↑ Greut. 2,83 g. Diam. 18 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 88; Cohen², 833; anul 181—182.
715. Același
AR. ↑ Greut. 2,53 g. Diam. 20 mm. Conservarea bună, puțin tocită. BMC, 94; Cohen², 845; anul 181—182.
716. Același
AR. ↘ Greut. 3,42 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, moneda puțin circulantă. BMC, 122 variantă; Cohen², 445; anul 183—184.
717. Același
AR. ↓ Greut. 3,01 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, puțin circulantă. BMC, Cohen², 928; anul 183—184.
718. Același
AR. ↑ Greut. 3,05 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, puțin circulantă. BMC, 172, (?), Cohen², —; anul 185.
719. Același
AR. ↑ Greut. 3,18 g. Diam. 20 mm. Conservarea satisfăcătoare, moneda puțin tocită. BMC, 174; anul 186.
720. Același
AR. ↘ Greut. 2,59 g. Diam. 18,5 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 182; Cohen², 486; anul 186.
721. Același
AR. ↘ Greut. 3,47 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea foarte bună, moneda abia circulantă. BMC, 202; Cohen², 150; anul 186.
722. Același
AR. ↓ Greut. 2,67 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 202; Cohen², 150; anul 186.
723. Același
AR. ↓ Greut. 2,68 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună. BMC, 219; Cohen², 523; anul 186—187.
724. Același
AR. ↓ Greut. 2,84 g. Diam. 19 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, IV, p. 733; Cohen², 534, variantă; anul 187—188.
725. Același
AR. ↓ Greut. 2,84 g. Diam. 19 mm. Conservarea foarte bună, necirculată. BMC, 250; anul 187—188.
726. Același
AR. ↗ Greut. 2,81 g. Diam. 19,5 mm. Conservarea bună, puțin circulantă. BMC, 250; anul 187—188.
727. Același
AR. ↓ Greut. 2,70 g. Diam. 17 mm. Conservarea bună, puțin circulantă. BMC, 261; Cohen², 697; anul 188—189.
728. Același
AR. ↓ Greut. 2,75 g. Diam. 18 mm. Conservarea bună, moneda netocită de circulație. BMC, 267; Cohen², 366; anul 189.
729. Același
AR. ↗ Greut. 2,44 g. Diam. 19 mm. Conservarea bună, moneda puțin circulantă. BMC, 296; Cohen², 45; anul 190—191.
730. Același
AR. ↑ Greut. 2,66 g. Diam. 17 mm. Conservarea foarte bună, moneda necirculată. BMC, 316; Cohen², 583; anul 192.
731. Același
AR. ↑ Greut. 2,21 g. Diam. 18 mm. Ștanțarea slabă, conservarea bună, moneda netocită. BMC, 318; Cohen², 583; anul 192.

732. Același

AR. ↓ Greut. 2,77 g. Diam. 18 mm. Conservarea bună, moneda puțin circulată. BMC, 318; Cohen², 583; anul 192.

733. *Pertinax*

AR. ↓ Greut. 3,21 g. Diam. 18,5 mm. Ștanțarea bună, conservarea bună, moneda puțin circulată. BMC, 56; anul 193.

734. *Didius Iulianus*

AR. ↘ Greut. 3,01 g. Diam. 19,5 mm. Ștanțarea bună, conservarea bună, moneda puțin circulată. Cohen², 10; RIC, IV, 1, p. 15, nr. 2 a; anul 193.

735. *Septimiu Sever*

AR. ↘ Greut. 2,94 g. Diam. 19,5 mm. Ștanțarea mulțumitoare, conservarea bună, moneda puțin tocită de circulație. Cohen², 396; RIC, IV, 1, p. 60; anul 195.

BUCUR MITREA și EMILIA ZAHARIA

LA DÉCOUVERTE MONÉTAIRE D'OBOROCENI (DISTRICT DE PAȘCANI, RÉGION DE JASSY) ET SON IMPORTANCE HISTORIQUE

R É S U M É

L'étude est consacrée à un trésor de 735 deniers romains impériaux, découvert à Oboroceni (distr. de Pașcani, rég. de Jassy) en 1956.

Le dépôt a été trouvé dans un vase en terre cuite qui contenait également une fibule (fig. 1 et 2); les monnaies étaient enveloppées dans une pièce de toile de lin. Sitôt découvert le trésor fut partagé en 13 lots entre les habitants de la commune ou des environs, auteurs de la découverte. Sur la base de son étude de ces 13 lots, l'auteur a examiné et précisé la manière dont opèrent, en cas de ce genre de dispersion, les lois de la nécessité et du hasard, celles-mêmes soumises aux lois statistiques (fig. 3 et tableaux 1 et 2).

Les plus anciennes monnaies du trésor datent des empereurs de la seconde moitié du Ier siècle de n.è. (Néron) et sont en général fortement usées par le fait d'une circulation prolongée. Leur nombre va en augmentant jusqu'à Antonin le Pieux (voir le diagramme), pour décroître sous les empereurs suivants.

Du point de vue numismatique, certains exemplaires présentent des variétés inédites (tête ou buste de l'empereur) par rapport au catalogue respectif du British Museum.

L'analyse du degré d'usure, consigné dans la description du trésor, démontre que toutes les monnaies n'ont pas connu le même processus continu de circulation, certaines d'entre elles, peu nombreuses, du Ier siècle, ayant été thésaurisées dès cette époque.

Le dépôt a appartenu en entier à quelque membre de l'aristocratie des tribus carpiques de Moldavie. Au demeurant, ce trésor s'intègre dans un nombre considérable de découvertes monétaires analogues de Moldavie. Elles forment l'objet de l'attention de l'auteur, qui prépare une étude exhaustive à leur sujet.

La dernière monnaie du trésor date de l'an 195 de n.è., du règne de Septime Sévère (Cohen², 396. A. 195). Or, c'est sur cette même date que prennent fin non moins de quatre autres trésors de monnaies romaines découvertes en Moldavie. Le fait que, sur le territoire des tribus carpiques de Moldavie, cinq trésors furent enfouis au début du règne de Septime Sévère, est rattaché par l'auteur aux troubles et perturbations provoqués dans la population locale par la migration des Goths de la mer Baltique vers la mer Noire. Le même phénomène est constaté, à la même époque, dans l'espace polono-ukrainien.

EXPLICATION DES FIGURES

Fig. 1. — Oboroceni. Vase en terre cuite fait à la main, dans lequel avait été enfoui le trésor de monnaies romaines impériales en argent des Ier—IIe siècles de n.è.

Fig. 2. — Oboroceni. Fibule romaine en argent trouvée avec le trésor.

Fig. 3. — Graphique de la répartition par empereurs du trésor d'Oboroceni.